

LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTĖ PAGERBĖ JAV SENATORIAUS JOHNO MCCAINO ATMINIMĄ

Vilnius, rugpjūčio 26 d. Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė pareiškė nuoširdžią užuojautą dėl Jungtinių Amerikos Valstijų senatoriaus ir brangaus Lietuvos draugo Johno McCaino netekties ir palinkėjo stiprybės senatoriaus šeimai ir artimiesiems, kolegoms, draugams ir bendražygiams bei visiems JAV žmonėms.

Pasak Prezidentės, J. McCainas buvo išskirtinis savo šalies patriotas ir lyderis, meilė ir atsidavimą savo šaliai pavertęs viso gyvenimo tarnyba. Tiek karinės, tiek tolesnės politinės karjeros ir tris dešimtmečius trukusio darbo metu Johnas McCainas ištikimai gynė savo šalį ir jos interesus, burdamas visuomenę, ieškodamas sutarimo tiek su bendraminčiais, tiek su politiniais oponentais, visada siekė apsaugoti jam brangias demokratijos vertybes, amerikiečių laisvę ir gyvenimo būdą.

Šalies vadovė pabrėžė, kad didžiulė atsakomybė ir pasiaukojimas, moralinis autoritetas ir nebijojimas visada kalbėti tiesą senatoriui pelnė palaikymą ir daug draugų ne tik JAV, bet ir daugelyje pasaulio kraštų. Užuojautoje teigiama, kad J. McCainą atsiminsime kaip drąsų, bekompromisį kovotoją už tiesą ir demokratiją, visada pasirengusį kalbėti už žmogaus teises ir pavergtų tautų laisvę visame pasaulyje.

Anot Prezidentės, Lietuvoje esame dėkingi už artimą – išskirtinį – mūsų valstybės draugą, nuoseklų Lietuvos nepriklausomybės ir laisvės įtvirtinimo ramstį JAV, daug prisidėjusį prie paramos telkimo mūsų šaliai, jos gynybai ir piliečiui saugumui. Senatorius ryžtingai rėmė artimus ryšius tarp Europos ir JAV, pasisakė už transatlantinės bendruomenės vienybę ir visapusį bendradarbiavimą, ypač karinės paramos Europai, siekiant

Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė pasirašė Jungtinių Amerikos Valstijų ambasados užuojautų knygoje (2018-08-30). *Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos nuotr. / Robertas Dačkus*

užtikrinti mūsų gynybinius pajėgumus apsiginti nuo bet kokių grėsmių, svarbą.

Už nuopelnus Lietuvai senatorius apdovanotas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro didžiuoju kryžiumi.

Rugpjūčio 30 d. Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė pasirašė

Jungtinių Amerikos Valstijų ambasados užuojautų knygoje, skirtoje senatoriaus Johno McCaino atminimui pagerbti.

Pasak šalies vadovės, Lietuva prisimins senatorių Johną McCainą kaip nuoširdų draugą, kurio paramą mūsų šalies nepriklausomybei ir saugumui jautėme nuolatos.

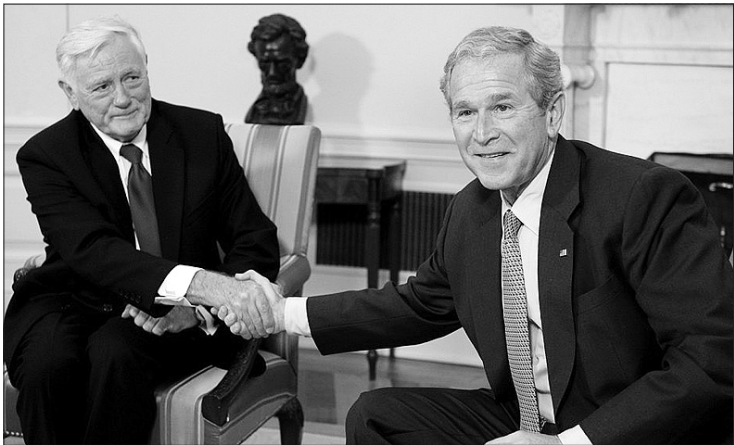
Senatorius Johnas

McCainas buvo išskirtinis savo šalies patriotas ir lyderis. Jo drąsa ir viso gyvenimo atsidavimas laisvės ir demokratijos vertybėms išliks įkvėpimu Lietuvai bei pasauliui.

Lietuvos žmonių vardu Prezidentė pareiškė nuoširdžią užuojautą senatoriaus artimiesiems.

Prezidentės spaudos tarnyba

G. W. BUSHUI SUTEIKTAS VILNIAUS GARBĖS PILIEČIO VARDAS

V. Adamkus ir G. W. Bushas.

AFP

Vilniaus miesto garbės piliečių istorijoje rugpjūčio 29 d. įrašyta nauja – George'o Walkerio Busho – pavardė. 43-ajam JAV prezidentui pagerbti miesto Taryba suteikė Vilniaus garbės piliečio vardą. Šiomet sukanka 15 metų nuo pirmojo ir iki šiol vienintelio JAV prezidento apsilankymo Vilniuje. Ant Vilniaus Rotušės sienos kabo atminimo lentelė, kurioje įrašyti tuomet ištarti itin reikšmingi ir įkvėpiantys G. W. Busho žodžiai: „**Kiekvienas, pasirinkęs Lietuvą savo priešu, taps Jungtinių Amerikos Valstijų priešu.**”

„Mums, vilniečiams, garbė dar kartą įprasminėti šimtmečio minėjimą, atsidėkojant G. W. Bushui už parodytą principumą, priimant reikšmingus

sprendimus, padėjusius mums augti, jis vienas pirmųjų drąsiai stojo laisvės ir demokratijos siekiančiųjų pusėn. Manau, nesuklysiu sakydamas, kad JAV ir Lietuva jau šimtą metų yra ne tik politinės sąjungininkės. Mūsų valstybės eina išvien, ne tik kurdamos bendrą politikos ir saugumo sistemą, bet ir saugodamos bendras ir kultūros vertybes, atverdamos sienas menininkams, pasikeisdamos meno iniciatyvomis ir projektais. Ir, žinoma, kartu minėdamos ir švėsdamos svarbiausias mūsų tautų ir valstybių šventes. Manau, kad tai – pati tikriausia pagarbos Lietuvos ir Jungtinių Amerikos Valstijų draugystės šimtmečiui išraiška,” – sakė Vilniaus meras Remigijus Šimašius.

Vilniaus miesto garbės piliečio vardas – aukščiausias įvertinimas, kurį miestiečiai gali inicijuoti ir suteikti asmenybėms. Garbės piliečiu gali tapti Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių piliečiai. Valdant 43-ajam prezidentui, JAV nuosekliai rėmė NATO atvirų durų politiką visoms narystės siekiančioms demokratinėms valstybėms ir nuolat siekė laisvės, demokratijos ir teisės viršenybės. George W. Busho administracija ėmė aktyviai didinti Vidurio Europos energetinę nepriklausomybę. Visa tai sutapo su strateginiais Lietuvos interesais. G. W. Bushas iki šiol yra vienintelis JAV prezidentas, apsilankęs Lietuvoje. 2002 m. lapkričio 23 d. tuometinis Amerikos prezidentas pasakė įsimintiną ir padrašančią kalbą daugiatūkstantinei miniai, susirinkusiai prie Vilniaus rotušės, rašoma pranešime žiniasklaidai.

Sostinėje Garbės piliečio vardas suteikiamas nuo 1996 m. Pirmuoju tais metais tapo tuometis Islandijos užsienio reikalų ministras Jonas Baldvinas Hannibalssonas už paramą laisvės siekiančiai Lietuvai. Praėjusiais metais garbės piliečiu paskelbtas Samuelis Bakas – garsus litvakų dailininkas. **LRT**

LIETUVOS IR JAV STRATEGINĖ PARTNERYSTĖ ĮGAUNA VIS DAUGIAU TURINIO

Rugpjūčio 31 dieną Lietuvos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius susitiko su JAV Valstybės sekretoriaus pavaduotoju Johnu J. Sullivanu.

Susitikimo metu aptartos Baltijos regiono saugumo grėsmės, NATO sprendimų įgyvendinimas, parama Ukrainai, sankcijų Rusijai išlaikymas ir naujų įvedimas, Lietuvos ir JAV ekonominis bendradarbiavimas.

Ministras pasidžiaugė intensyvia dvišale Lietuvos ir JAV santykių darbotvarke ir akcentavo Lietuvos pasiryžimą toliau tęsti glaudų sąjungininkų bendradarbiavimą kovojant su regione ir pasaulyje kylančiomis grėsmėmis. „Lietuva

didelį dėmesį skiria energetinio saugumo stiprinimui, dujų tiekimo diferencijavimui bei siekia galimybės įsigyti daugiau suskystintų gamtinių dujų iš JAV”, - pažymėjo ministras.

L. Linkevičius susitikimo metu padėkojo Jungtinėms Valstijoms už skiriamą paramą Lietuvos gynybos ir saugumo užtikrinimui ir akcentavo Lietuvos įsipareigojimus stiprinti nacionalinius gynybos pajėgumus, šalies atsparumą grėsmėms ir pasiryžimą toliau kartu su JAV dalyvauti kovoje prieš terorizmą.

Ministras Vašingtone, JAV, dalyvavo atsisveikinimo su JAV senatoriumi J. McCainu renginiuose. **LR URM**

Lietuvos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius (dešinėje) su JAV Valstybės sekretoriaus pavaduotoju Johnu J. Sullivanu. **LR URM**

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Popiežiaus Jono Pauliaus II apsilankymo Lietuvoje 25-ąsias metines įamžins jo vardo bažnyčia Vilniuje, Pašilaičių mikrorajone. Kaip skelbia Vilniaus arkivyskupija, istorinio vizito metinės bus paminėtos šiemet rugsėjo 4-ąją. Besikuriančioje Šventojo Jono Pauliaus Antrojo parapijoje jau prasidėjo rengiamieji katalikiškos mokyklos statybos darbai. Planuojama, jog ji duris atvers kitų metų rugsėjį. Šį rugsėjį Lietuvoje laukiama popiežiaus Pranciškaus vizito. Katalikų bažnyčios vadovas Vilniuje ir Kaune lankysis rugsėjo 22–23 dienomis.

Rugsėjo 1-ąją minint Mokslo ir žinių dieną, dalis Lietuvos mokyklų pradėjo mokslo metus. Kadangi šiais metais rugsėjo 1-oji sutampa su šeštadieniu, Švietimo ir mokslo ministerija rekomendavo mokslo metų pradžią nukelti į rugsėjo 3-ąją, pirmadienį. Ministerijos duomenimis, naujus mokslo metus rugsėjį pradėjo apie 323,6 tūkst. mokinių, praėjusiais mokslo metais mokinių skaičius siekė apie 327 tūkstančius. Abiturientų skaičius, išankstiniais duomenimis, mažėja nuo 25,5 tūkst. iki 23,6 tūkst., pirmokų – nuo 30,1 tūkst. iki 29,5 tūkstančio.

Gitanas Nausėda, nors oficialiai dar nepaskelbė sieksiantis prezidento posto, tačiau sako, kad siektų partijų paramos. Kol kas jam aiškų palankumą rodo konservatoriai. Tikėtina, kad valdantieji valstiečiai žalieji kaip savo kandidatą pasirinks pirmininką Saulių Skvernelį. Socialdemokratai ir Socialdemokratų darbo partija ekonomisto taip pat neremtų – jie sako kelsiantys savo kandidatus. Apie pasirinkimą ekonomistas žada paskelbti rugsėjį, tačiau ne anksčiau kaip septintą šio mėnesio dieną – tai bus paskutinė jo darbo diena SEB banke.

Rugpjūčio 31 d. Europos Komisija (EK) paskelbė preliminarinius viešų konsultacijų dėl laiko keitimo Europoje rezultatus. Per šias nuo liepos 4 d. iki rugpjūčio 16 d. internetu vykusias konsultacijas iš visų 28 valstybių narių gauta 4,6 mln. atsakymų – tai rekordinis skaičius, palyginti su ligšiolinėmis EK viešomis konsultacijomis, praneša EK atstovybė Lietuvoje. Preliminarūs rezultatai rodo, kad 84 proc. ES respondentų pritaria galimybei panaikinti laiko keitimą du kartus per metus. Iš Lietuvos respondentų tokią nuomonę išreiškė net 91 proc.

Už partijos kolegą Arvydą Sekmoką balsavęs konservatorius Vidas Urbonavičius traukiasi iš Vilniaus miesto savivaldybės tarybos ir suspenduoja narystę Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų (TS–LKD) partijoje. Išplatintame pareiškime jis atsiprašo „visų vilniečių ir TS-LKD narių dėl savo emocionalaus ir neapgalvoto, ir nederamo politikui poelgio“.

Vyriausioji rinkimų komisija (VRK) aiškinsis, ar tiesa yra viešumoje pasirodžiusi informacija, kad Darbo partija jaunimui nemokamai siūlė bilietus į rugpjūčio 31 d. Vilniaus Kalnų parke vykusį „Sel“ koncertą, tačiau mainais reikalavo stoti į šią partiją. Neprisistatę asmenys telefonu LRT TELEVIZIJOS naujienų tarnybai sakė, kad norintiems nemokamo bilieto tektų stoti į Darbo partijos Širvintų skyrių. Partijos pirmininkas Viktoras Uspaskichas šią informaciją neigia. Pasak VRK pirmininkės Lauros Matjošaitytės, VRK turėtų patikrinti, ar Darbo partija tikrai užsiima tokiais veiksmais, ir išsiaiškinti, iš kokių lėšų perkami koncerto bilietai.

Nuo balandžio 19 d. Gedimino kalno monitoringo sistema nefiksavo jokių didesnių, pavojų keliančių grunto pasislinkimų ar statinių posvyrių. Tiesa, rūpintis tikrai dar yra kuo, šiuo metu didžiausia rizika nuošliaužoms susiformuoti yra rytiniame šlaite, skelbia Kultūros ministerija. Įvertinus situaciją ir galimas rizikas, Gedimino kalnas nuo rugpjūčio 8 dienos atidarytas lankymui, o vakariniame bokšte įrengta nauja ekspozicija. Gedimino kalno aikštelėje baigiami ir archeologiniai tyrimai. Jų metu aptikti dar trijų 1863 m. sukilimo dalyvių palaikai. Iš viso aptikti 20 sukilėlių palaikai iš 21.

LR Vyriausybė skirs lėšų Lukiškių aikštės memorialui, jei teismas atmes Vyčio iniciatorių skundus dėl konkursą laimėjusios „Laisvės kalvos“, sako vyriausybės kancleris Algirdas Stončaitis. Vilniaus savivaldybė tikisi vyriausybės žadėtų 0,5 mln. eurų Andriaus Labašausko projektui „Laisvės kalva“, skirtam laisvės kovų įamžinimui Lukiškių aikštėje – projektas atrinktas kaip geriausias Kultūros ministerijos ir Šiuolaikinio meno centro skelbtose kūrybinėse dirbtuvėse, bet finansavimas įstrigo kilus diskusijoms tarp dalies paminklo priešininkų, Seimo, vyriausybės ir paveldosaugininkų.

Karinių oro pajėgų aviacijos bazėje pasikeitė oro policijos misija. Keturi mėnesius patruliusius Portugalijos karius rugpjūčio 31 d. pakeitė Belgijos kariai. Belgijos kariai Baltijos šalių oro erdvėje patruliuos su keturiais naikintuvais F-16. NATO šalys pradėjo saugoti Baltijos šalių oro erdvę nuo 2004-ųjų kovo, per tą laiką oro policijos misiją vykdė jau 17 šalių.

Parengta pagal Lietuvos žiniasklaidos pranešimus

BUVĘ JAV PREZIDENTAI G. W. BUSHAS IR B. OBAMA ĮVERTINO J. MCCAINO POLITINIUS NUOPELNUŠ

G. W. Bushas.

AFP

Buvę JAV prezidentai George'as W. Bushas ir Barackas Obama per gedulo ceremoniją Vašingtone įvertino mirusio senatoriaus Johno McCaino politinius nuopelnus.

B. Obama gedulo kalboje Vašingtono katedroje rugsėjo 1 d. sakė, kad J. McCaino darbai „padarė mus geresniais prezidentais“. B. Obama pavadino J. McCainą „ypatingu žmogumi“, kariu ir patriotu, įkūnijusiu tai, ką geriausia turi Amerika.

J. McCainas „Senatą padarė geresniu ir šalį padarė geresne“, – kalbėjo B. Obama, 2008-aisiais prezidento rinkimuose įveikęs respublikoną J. McCainą.

Prieš tai savo gedulo kalboje panašiai kalbėjo G. W. Bushas. „Jis ir mane padarė geresnį“, – sakė jis. G. W. Bushas 2000-aisiais per vadinamuosius pirminius respublikonų kandidato rinkimus nugalėjo J. McCainą. G. W. Bushas ir

B. Obama į ceremoniją sakyti kalbų buvo pakviesti asmeniniu J. McCaino pageidavimu.

Tarp svečių Nacionalinėje katedroje buvo daug garsių JAV politikos atstovų, tarp jų – buvęs prezidentas demokratas Billas Clintonas ir jo viceprezidentas Alas Gore'as. Dabartinis JAV prezidentas Donaldas Trumpas pakviestas nebuvo, jis rugsėjo 1 d., šeštadienį laiką leido savo golfo laukuose.

ELTA

JAV KALTINA RUSIJĄ SKATINANT PUOLIMĄ SIRIJOS IDLIBE

JAV valstybės sekretorius Mike'as Pompeo rugpjūčio 31 d. apkaltino Rusijos užsienio reikalų ministrą Sergejų Lavrovą „ginant puolimą“, kurio gali imtis Sirijos kariuomenė prieš paskutinę sukilėlių tvirtovę Idlibo provincijoje.

„Sergejus Lavrovas gina Sirijos ir Rusijos puolimą prieš Idlibą. Rusai ir (Sirijos prezidentas Basharas al) Assadas žadėjo neleisti tam nutikti. JAV tai vertina kaip jau ir šiaip pavojingo konflikto eskalavimą“, – socialiniame tinkle „Twitter“ parašė JAV diplomatijos vadovas.

„3 mln. sirų, kurie jau buvo išvyti iš namų ir dabar yra

Idlibe, nukentės nuo šios agresijos. Pasaulis stebi“, – pridūrė jis.

Provyriausybinių grupuotės pastarosiomis dienomis telkė pajėgas aplink bendrą sieną su Turkija turintį Idlibą. Panašu, kad jos pasiruošusios pradėti puolimą; tai gali būti paskutinis didelis mūšis šalyje, nuo 2011-ųjų draskomoje pilietinio karo.

Turkija, Rusija ir režimą palaikantis Iranas turi Idlibe „stebėjimo punktus“, dėl kurių buvo sutarta pernai pasirašant „deeskalavimo“ susitarimą, turėjusį sumažinti kraujo praliejimą regione.

Baiminamasi, kad Rusijos

remiama didelio masto karinė kampanija atvestų prie dar vienos humanitarinės tragedijos – šį kartą Idlibe, kur šiuo metu gyvena apie 3 mln. žmonių, kurių pusė jau buvo priversti palikti namus kitose valstybės dalyse.

JT generalinis sekretorius Antonio Guterresas rugpjūčio 29 d. pareiškė esantis „labai susirūpinęs dėl didėjančio humanitarinės katastrofos pavojaus visavertės karinės operacijos Idlibe atveju“.

Per rugpjūčio 29 d. vykusią spaudos konferenciją su Saudo Arabijos užsienio reikalų ministru S. Lavrovu leido suprasti, kad puolimas Idlibe gali prasidėti artimiausiu metu.

LRT

PER PASIKĖSINIMĄ DONECKE ŽUVO ARBA BUVO SUŽEISTA IŠ VISO 11 ŽMONIŲ

Per sprogdinimą Donecke, rugpjūčio 31 d. nusinešusi vieno iš pagrindinių Rytų Ukrainos separatistų vadeivų Aleksandro Zacharčenkos gyvybę, žuvo arba buvo sužeisti iš viso 11 žmonių, nurodė separatistų sveikatos apsaugos tarnyba.

„Išskaitant sužeistuosius ir žuvusiuosius, sprogimo Donecko kavinėje aukomis tapo (iš viso) 11 žmonių“, – naujienų agentūrai „Interfax“ sakė vienas šaltinis apšau-

kėliškos Donecko „liaudies respublikos“ (DLR) Sveikatos apsaugos ministerijoje. Pasak jo, tarp sužeistųjų yra separatistų organizacijos „Donbaso tvirtovė“ (Oplot Donbassa) jaunimo sparno vadovė Natalija Volkova. Šaltinis sakė, kad jos būklė sunki, bet stabili.

DLR vadovas A. Zacharčanka žuvo rugpjūčio 31 d. vakarą per sprogdinimą Donecko centre esančioje kavinėje „Separ“.

LRT

JAV APTARS PARAMĄ UKRAINAI STIPRINANT KARINĮ LAIVYNĄ IR ORO GYNYBĄ

Vašingtonas yra pasirengęs aptarti tolesnį ginklų tiekimą Ukrainai siekiant sustiprinti šalies karines jūrų ir oro pajėgas, pareiškė specialusis JAV pasiuntinys Ukrainai Kurtas Volkeris.

JAV Kongresas gegužę sutiko skirti 250 mln. JAV dolerių (215 mln. eurų) karinei pagalbai Ukrainai – be kita ko, letalinei ginkluotei.

LRT

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, pirmininkas / president

Gediminas Markevičius, redaktorius / editor

2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

E-mail: dirva.redaktorius.chicago@gmail.com

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA

19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.

Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.

VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$2.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78.

Oro paštui užsienį metams - \$130.00. Atskiuro numerio kaina - \$2.00.

Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu, ne visada sutampa su redakcijos nuomone. Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

PINIGAI NEKVEPIA? PINIGAI DVOKIA!

Ar gali būti politika morali? Klausimas toli gražu ne retorinis, nors dauguma piliečių iš tokio klausimo tik pasijuoktų. Nieko nuostabaus – visų pirma politiką kompromituoja pigūs „politikieriai“, dažniausiai nieko bendro neturintys su politikos mokslais, deja, tenka pripažinti, kad kartais ir specialiuosius politikos mokslus pabaigę veikėjai ima ir pargriūva lygioje vietoje. Bet toliau viskas priklauso nuo partijos požiūrio į susikompromitavusius ar prasižengusius savo atstovus.

Nežinau daugiau jokios partijos, kuri elgtųsi taip principingai kaip TS-LKD: netgi žymūs jos nariai turėjo sustabdyti narystę, paaiškęjus, kad jie prasilenkė su partijos deklaruojamomis vertybėmis. Gaila, kad rinkėjams tokia principinė pozicija lieka neišaiškinta ir TS-LKD vertybinė nuostata lieka neįrodyta...

Visuomet būna įdomu, o kokios gi priežastys, kad politikoje aktyviai dalyvaujantis asmuo elgiasi vienaip ar kitaip? Prisimenate tokį „ubagų karalių“ (Vytautas Šustauskas, – red.)? Taip, tai būtų demokratijos grimasos, kad tokio mentaliteto ir moralės žmogus ne tik pateko į politinius vandenis, bet ir buvo išrinktas... ne, ne „Kauno ubagų karaliumi“, bet Kauno meru! Negana to, vėliau jis netgi tapo Seimo nariu! (Toks veikėjas tikrai nepridėjo Seimui populiarumo, greičiau atvirkščiai, tačiau šiandien niekas nenori prisipažinti per rinkimus balsavęs už tokį tipą.) Žinoma, tokiems „intelektualams“ nėra kas veikti Seime, todėl užteko jam ir vienos kadencijos, o šiandien šis pilietis žinomas kaip V. Putino gerbėjas, pritariantis agresyviai Rusijos politikai. Pažvelgus į jo nueitą „politinį kelią“, tokios jo pažiūros visiškai nestebina – juk ir tada jis buvo aršus Lietuvos kurso į NATO ir Europos Sąjungą priešininkas. Išvada peršasi viena – jis ir tada dirbo kitos valstybės naudai. Žinoma, politinių darbų jis nenuadirbo, bet tamsią minią suorganizavo, o pastarąja ir šiandien yra norinčių pasinaudoti.

Taigi, grįžkime į šiandieną. Iš įvairaus plauko politikierių pusės matome tą pačią neapykantą Lietuvos politinei kryptčiai – neabejotinai bendrystei esant ES ir euroatlantinei integracijai.

(Turbūt nereikia priminti, kam labiausiai nepatinka tokia Lietuvos valstybės politinio gyvenimo kryptis?) Po paskutinių Seimo rinkimų Kaunas nenustebino – jei kažkada sau meru „ubagų karalių“ išsirinko, tai visko galima iš jo tikėtis. Na, o TS-LKD tenka pripažinti, kad pralaimėjimas Kaune buvo vienas didžiausių politinių pralaimėjimų, už kurį didesnio būta tik per 1992 m. rinkimus. Tačiau šįkart Kauno meru tapo ne koks „ubagas“, bet atvirkščiai – vienas turtingiausių Kauno žmonių. Tai nėra blogai – turtingas žmogus nėra blogis savaime, žinoma, jei jo turtai uždirbti sūriu prakaitu, o ne machinacijomis ir apgaule. Nepradėsim diskutuoti, kodėl šiandien „Kaunas tvarkosi“, o „prie konservatorių“ taip nebuvo – niekam neįdomios priežastys (ekonominė krizė, socialdemokratų Vyriausybės sąmoningos pastangos neskirti Kaunui finansavimo ir t. t.), pakalbėkim apie tai, ar pinigai nekvepia. Reikalas tas, kad neseniai naujienų tinklapis „Alfa.lt“ paskelbė įdomios informacijos apie Kauno miesto mero Visvaldo Matijošaičio verslą okupuotose Ukrainos teritorijose. Kokia buvo reakcija? Pasak politinės analizės eksperto Mariaus Laurinavičiaus įrašo socialiniame tinkle „Facebook“, „po informacijos paskelbimo praėjo jau trys dienos. Žurnalistai komentarų

KOMUNISTINIO RAUGO RECIDYVAS

Ministro Pirmininko patarėja, LSDP pirmininko Algirdo Butkevičiaus pavaduotoja Auksė Kontrimienė 2016 m. birželio 8 d., prieš kitą dieną vyksiantį Seimo posėdį, kuriame turėjo būti svarstoma rezoliucija dėl LKP pasmerkimo, išplatino rašinį, pavadintą „Lietuvos neokomunistai, vienykimės!“, kuriame davė aiškų signalą LSDP frakcijai bei buvusiems LKP nariams Seime nebalsuoti už tokią rezoliuciją.

Komunistinės kilmės LSDP, pasižyminti senąja partine drausme, signalui besąlygiškai pakluso, juolab kad jis sukėlė nostalgiją šūkiui „Visų šalių proletarai, vienykitės!“. Pakluso ir kitose frakcijose išsibarstę buvę komunistai bei „bevardžiai“ komunistai. LKP smerkiančią rezoliuciją 2016 m. birželio 9 d. Seimo posėdis balsų dauguma atmetė, taigi LKP šiame Seime nebuvo pripažinta nusikalstama ir šalies gyventojų genocido vykdytoja.

Už Seimo nario Audroniaus Ažubalio pateiktą projektą buvo 37 Seimo

nariai, prieš – 24, susilaikė 33. Už jį balsavo opozicinės TS-LKD ir LS frakcijos, taip pat keli Seimo narių Mišrios grupės nariai, visi kiti buvo prieš arba susilaikė.

LSDP pirmininko pavaduotoja ir Ministro Pirmininko patarėja agitaciniame savo rašinyje bei posėdyje pasisakę LSDP frakcijos nariai priekaištavę, kad neva konservatoriai pasiūlė rezoliuciją siekdami sau palankesnės padėties prieš Seimo rinkimus, sako gryną netiesą.

Rezoliucija Seimui buvo pateikta iškart po konferencijos „Lietuvos gyventojų sovietinio genocido organizatoriai ir vykdytojai: istorinis, moralinis ir teisinis atsakomybės įvertinimas“, vykusios 2015 m. gegužės 22 d. LR Seimo Kovo 11-osios Akto salėje. Šioje konferencijoje dalyvavo ir už rezoliuciją balsavo Seimo Pasipriešinimo okupaciniams režimams dalyvių ir nuo okupacijų nukentėjusių asmenų teisių ir reikalų komisijos nariai, nevyriausybinių organizacijų, padedančių stiprinti Lietuvos valstybės gynybi-

nus pajėgumus, asociacijos (26 organizacijos) ir Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos bei ne privilegijuotųjų kėdėse, o sovietiniuose gulaguose kentėjusiųjų atstovai (315 asm.).

Tai daugiau nei dukart viršijantys Seimo narių skaičių atstovai, vienijantys represijas patyrusiųjų balsus, todėl jinau gyvuos ir be Seimo malonės, o Seimo sprendimas tepasilieka pelnytai užmarščiai.

Gera tai, kad iš tikrųjų įvyko akivaizdus liudijimas, koks gyvastingas išliko komunistinis raugas, koks tas garsinamas LKP atsiskyrimas nuo SSKP tebuvo tik be išpažinties, be atgailos ir be tautos duoto išrišimo kosmetinis gestas, palikęs buvusiesiems kruvinos kilmės dėmę.

Po akibrokštui prilygusio LKP smerkiančią rezoliuciją atmetimo, komunistines represijas patyrusių organizacijų atstovai iš naujo skatino Seimą rezoliuciją svarstyti.

Seimo nariai A. Ažubalis, L. Kasčiūnas, E. Jovaiša, P. Urbšys, A. Kubilius ir Ž. Pavilionis 2017-06- 27 pateikė LRS rezoliuciją „Dėl LKP nusikalstamos veiklos įvertinimo“ projektas (Nr. XIIIP-873) ir visų laisvės kovotojų džiaugsmui buvo priimta. Balsavime dalyvavo 78 Seimo nariai- „už“ 53, „prieš“ 1 ir 24 susilaikė. Už rezoliuciją balsavo 27 TS LKD nariai, tarp jų – ir partijos pirmininkas G. Landsbergis.

Seimas savo rezoliucijoje kvietė Vyriausybę kuo skubiau parengti tuo klausimu LR Įstatymą. Lietuvos laisvės kovotojų sąjunga (LLKS), matydama, kad LR Vyriausybė vilkina šį darbą, 2017-08-11 d. paruošė raginimą, kad Įstatymo projekto ruošimas būtų paspartintas. 2017-08-23 d. LLKS gavo Teisingumo ministerijos raštą Nr.(1.18)7R-6747, kuriuo pranešama, kad kreipsis į Lietuvos teisės institutą, o tuo pačiu mus informavo, ar juridinis asmuo, konkrečiai LKP LR, Įstatymu galėtų būti pripažintas nusikalstama organizacija ir kokios būtų galimos tokio pripažinimo pasekmės. Vadinas, Teisingumo ministerija pripažįsta LKP subjektiškumą, kuriai gali būti taikomas nusikaltėlės statusas.

Nenorą komunizmą įvertinti tarptautiniu mastu rodo Estijos iniciatyva organizuotas Teisingumo ministrų susitikimas Taline 2015-08-23, kuriame dalyvavo 18 valstybių atstovai. Tikslas – įsteigti tarptautinę instituciją-tribuną

(Nukelta į 4 psl.)

VALIOS GINTI TĖVYNĘ REIKIA KASDIEN

Vilnius, rugpjūčio 31 d. Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė iškilmingoje ceremonijoje Nepriklausomybės aikštėje Vilniuje pasveikino visus Lietuvos žmones 25-ųjų Laisvės dienos metinių proga. Būtent šią dieną prieš ketvirtį amžiaus iš Lietuvos teritorijos išvesti paskutiniai okupacinės kariuomenės daliniai.

Pasak Prezidentės, šie 25-eri metai mus moko tik vieno – jeigu valstybė ir jos žmonės turi tikslą ir trokšta laisvės, ji visuomet bus pasiekta. Jeigu užtenka politinės valios ir pasiaukojimo ginti Tėvynę, tą žinos bet kuri okupacinė kariuomenė. Derybos dėl sovietinės kariuomenės išvedimo buvo nelengvos, jas mėginta stabdyti ir vilkinti, tačiau Lietuvai pakako politinio ryžto ir drąsos pasiekti savo tikslą.

Šalies vadovė pabrėžė, kad valios ginti Tėvynę reikia kiekvieną dieną. Laisvę būtina saugoti savo mintyse, širdyse ir kasdieniauose darbuose. Tai ir pamoka ateinančiai jaunajai kartai – ryžtas ir apsisprendimas ginti laisvę jau yra pergalė

Laisvės dienos 25-ųjų metinių minėjimo ceremonija Vilniuje. *Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos nuotr. / Robertas Dačkus*

prieš bet kokį priešą.

Dabartinių geopolitinių iššūkių akivaizdoje, gyvenant nenusipėjamoje ir ne visuomet draugiškoje kaimynystėje būtina ir toliau demonstruoti politinį ryžtą apsiginti, stiprinti mūsų kariuomenę ir valstybės gynybą. Todėl Prezidentė pa-

sveikino politinių partijų ryžtą pasirašyti susitarimą dėl valstybės apginamumo ateities. Tai – atgrasymo priemonė, padėsianti užtikrinti, kad niekas net nesusimąstytų apie istorijos kartojimą. Laisvė Lietuvai yra ir išliks svarbiausiu vertybiniu pamatu.

Prezidentė taip pat pasveikino visus, kurie prisidėjo prie svetimos kariuomenės išvedimo, tuos, kurie šiandien investuoja į valstybės gynybą, ir visus, kuriems Lietuvos apsisprendimas būti laisvai išlieka gyvenimo prasme.

Prezidentės spaudos tarnyba

V. LANDSBERGIS: SOVIETŲ KARIUOMENĖS IŠVEDIMAS BUVO IR LIETUVOS, IR RUSIJOS PERGALĖ

Prieš 25 metus sunkiomis derybomis pasiektas susitarimas su Rusija dėl okupacinės sovietų kariuomenės išvedimo iš Lietuvos buvo abiejų šalių laimėjimas ir sėkmė, sako pirmasis atkurtos nepriklausomos Lietuvos vadovas Vytautas Landsbergis.

„Mes pasiekėme visų pergalę. Nes tai nėra, kad vienas laimėjo, o kitas pralaimėjo. Abu laimėjo viltį. Geresnę galimą būti toje vargšėje iškankintoje Europoje, ir ypač toje dalyje, kuri pavadinta kruvinomis žemėmis. Tai yra abiejų šalių sėkmė, pergalė, kad mes sugebėjome su tomis visomis kovomis, intrigomis, bandymais priversti, išgąsdinti, šantažuoti, kad štai mes nepasirašysime ir jūs išvažiuosite musę kandę. Bet kažkas, turbūt ir pats Jelcinas suprato, kad nežinia, kas liks didesnę musę kandęs“, – Seime penktadienį minint sovietų kariuomenės išvedimo iš Lietuvos metines sakė V. Landsbergis.

Pasak jo, įtemptų derybų sėkmę, galiausiai patvirtinus okupacinės kariuomenės išvedimo grafiką, nulėmė ir tvirta Lietuvos derybininkų delegacijos laikysena, ir kitos aplinkybės.

„Mūsų laimei buvo tas progos langelis, kad Rusijai vadovavo padorus vadovas, kuris vertino, kaip, matyt, ir kai kurie karininkai, garbės sąvoką“, – kalbėjo buvęs Aukščiausiosios Tarybos - Atkuriamojo Seimo

Prof. Vytautas Landsbergis. *Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos nuotr. / Robertas Dačkus*

pirmininkas.

„Užteko mūsų politinio ryžto ir valios. O svarbiausia, kad Rusija buvo kitokia. Rusija, kuri suprato ir sugebėjo išvesti kariuomenę iš jau ne jos, o svetimos valstybės teritorijos. Todėl tie 25 metai mus moko vieno – jei valstybė ir jos žmonės turi valią, tikslą ir siekia laisvės, tai laisvė visada bus pasiekta“, – per iškilmingą minėjimą sostinės Nepriklausomybės aikštėje Vilniuje kalbėjo prezidentė Dalia Grybauskaitė.

Pasak jos, dabartinių geopolitinių iššūkių akivaizdoje ypač svarbu demonstruoti valią gintis ir stiprinti šalies kariuomenę.

„Dabartiniai iššūkiai, kai matome kas vyksta aplink mus, kaimynystėje, kai žinome, kad kai kurios mūsų kaimynės ne visada nuoširdžiai, draugiškai ir palankiai mato mūsų šalį savo pašonėje. Todėl yra būtina ir toliau demonstruoti ir turėti

politinį ryžtą apsiginti, stiprinti mūsų kariuomenę, valstybės apginamumą. Todėl labai sveikinu politinių partijų ryžtą pasirašyti susiraišymą dėl valstybės apginamumo ateities. Turime parodyti, kaip

atgrasymo priemonę, kad niekas net negalvotų apie istorijos kartojimą“, – pabrėžė šalies vadovė.

Nepriklausomybės aikštėje iškilmingoje ceremonijoje Lietuvos kariuomenės Garbės sargybos kuopos kariai skambant Lietuvos himnui pakėlė Lietuvos vėliavą, atliko parodomąją programą.

1993 m. rugpjūčio 31-ąją po ilgų ir sudėtingų derybų, prieš pat vidurnaktį, Lietuvos sieną kirtė paskutinis Rusijos traukinys su desantininkų pulko kariais.

Lietuva atkūrusi nepriklausomybę iš karto siekė pradėti derybas dėl svetimos kariuomenės išvedimo. Tačiau sovietų valdžia atsisakė pripažinti Lietuvos valstybingumą. Tik žlugus Sovietų Sąjungai derybos buvo atnaujintos.

1992-ųjų rugsėjį Vytautas Landsbergis ir Borisas Jelcinas

Maskvoje pasirašė susitarimą ir patvirtino Rusijos kariuomenės išvedimo grafiką.

Prieš pradėdant svetimos kariuomenės išvedimą Lietuvos teritorijoje buvo dislokuota maždaug penkios divizijos – apie 35 tūkst. karių, 1000 tankų, 1900 šarvuočių, 180 lėktuvų.

Krašto apsaugos ministras Raimundas Karoblis sako, sovietų kariuomenės išvedimas buvo milžiniškas nepriklausomybę atkūrusios valstybės laimėjimas, žymėjęs tikrąją okupacijos pabaigą.

„Tai tikrai yra sėkmės istorija. Kartais gaila (nors gal ir natūralu), kad Laisvės diena šiek tiek primiršta. [...] Laisvės dieną, kariuomenės išvedimą, žiūrime kaip į techninę datą“, – pastebi R. Karoblis.

Jo tvirtinimu, tokių rezultatų valstybė tada pasiekė dėl nuoseklios pozicijos: niekada nebuvo pripažinta okupacija, kariuomenė ir institucijos nebuvo laikomos teisėtomis, buvo parodyta aiški politinė ir visuomenės valia.

„Privalome turėti omenyje, kad sovietų kariuomenės pasitraukimas iš Lietuvos įvyko metais anksčiau nei iš Vokietijos, nors ten derybos buvo pasibaigusios metais anksčiau. Taip pat tai įvyko metais anksčiau nei Latvijoje ir Estijoje“, – LRT RADIJUI sako R. Karoblis.

Ministro tvirtinimu, sovietų kariuomenės išvedimo diena, laisvės diena yra didelio atkaklumo, darbo ir susitelkimo rezultatas.

LRT

(Atkelta iš 3 psl.)

KOMUNISTINIO RAUGO RECIDYVAS

nolą, kuri tirtų komunizmo nusikaltimus. Pusantrų metų laukusi atsakymo iš Lietuvos, Estijos teisingumo ministerija dar kartą kreipėsi prašydamą konkretaus atsakymo. Deja, Lietuvos Vyriausybė, kurios vadovas – buvęs sovietinės milicijos pareigūnas, šiuo klausimu aiškios nuomonės neparodo, tačiau viešoje erdvėje skleidžia nuomonę, kad svarstomą reikalą reikia palikti istorijai, organizuoti konferencijas, kurti filmus ir pan., kad estų kvietimas kurti tribunolą yra simbolinis aktas.

Akivaizdu, jog komunizmo nusikaltimai stumiami į užmarštį, tarsi vyksta jau praėjusios ligos pasikartojimas sveikstant, ligos atkritimas, komunistinio raugo recidyvas, nuo kurio daug sunkiau sveikstama.

Nesulaukus iš LR Vyriausybės įstatymo projekto, dviejų Seimo narių A. Azubalio ir L. Kasčiūno kantrybė trūko. Jie patys ėmėsi iniciatyvos ir 2018-08-01 d. pristatė LRS įstatymo projektą, kuriuo siekiama galiausiai įtvirtinti istorinę tiesą ir LKP aukščiausiu teisiniu lygiu pripažinti atsakinga už totalitarinio sovietų režimo nusikaltimų organizavimą.

Čia prieštaravimais į viešumą išėjo komunistinio raugo šalininkai, buvusios sovietinės nomenklatūros komunistai ir komjaunuoliai N. Oželytė-Vaitiekūnienė, B. Bradauskas, L. Linkevičius ir net jaunasis socialdemokratų vadas G. Paluckas.

Tai tik paliudijo komunistinio raugo gyvastingumą.

Tačiau ką liudija prie šios kompanijos prisidėjęs TS LKD pirmininkas G. Landsbergis, pavadinęs savo bendrapartiečius LKP smerkiančio įstatymo pateikimo iniciatorius populistais, ir jam pritariantis profesorius V. Landsbergis, teigiantis, kad LKP nebuvo ir todėl jos smerkti nereikia? Ar belieka balsavimu LKP pripažinti Respublikos teisinės sistemos legaliu dėmeniu ir nebe Basanavičiui, o „šeimininkui“ Sniečkui Vilniuje statyti paminklą?

Po minimų akibrokštams prilygstančių pareiškimų buvo organizuota LRS spaudos konferencija, kurioje tvirtai pritarta A. Azubalio ir L. Kasčiūno įstatymo pateiktam projektui.

Ar gelbės Lietuvą nuo tūnančios šešėlyje (pogrindyje?) LKP globos Seimas, netrukus pamatysime. Jei ne, - Valstybę turės gelbėti pilietinė tauta.

Algimantas Zolubas

RADVILĖ MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ: „WALMART” PARDAVINĖJAMI MARŠKINĖLIAI SU SOVIETINE SIMBOLIKA ŽEIDŽIA MŪSŲ JAUSMUS

Radvilė Morkūnaitė Mikulėnienė. [youtube.com](https://www.youtube.com)

Grupė parlamentarų su politikais iš kitų Baltijos šalių kolegomis parlamentarais ir lių kreipėsi į prekybos tinklo

„Walmart” aukščiausio lygio vadovus, atkreipdami dėmesį į jų internetinėje parduotuvėje parduodamus marškinėlius su sovietine simbolika.

Kreipimąsi pasirašė Seimo Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų (TS-LKD) frakcijos seniūnas Gabrielius Landsbergis, pavaduotoja Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė, nariai Rasa Juknevičienė, NATO parlamentinės asamblėjos viceprezidentė, Emanuelis Zingeris, Estijos teisingumo ministras Urmas Reinsalas, Europos Parlamento nariai Sandra Kalniete (Latvija) ir Tunne Kelam (Estija), Estijos dešiniųjų partijos „Isamaa” pirmininkas Heliras-Valdoris Seederis.

Kreipimesi išreiškiamas susirūpinimas dėl to, kad ko-

mercijos tikslais naudojama sovietinio totalitarinio režimo simbolika, o tai, politikų įsitikinimu, nėra priimtina ir žeidžia šių valstybių gyventojų, patyrusių totalitarizmo represijas, jausmus.

„Išties nuvilia, kad pasaulinio lygio prekybos tinklas parodė nepagarbą milijonams sovietinio režimo represijas - kankinimus, kalinimus, tremtis - patyrusių žmonių, jų artimiesiems ir palikuoniams. Toks lengvabūdiškas sovietinės simbolikos naudojimas komerciniams tikslams negali būti pateisinamas. Platindamas drabužius su totalitarinio režimo simbolika, prekybos tinklas, sąmoningai ar ne, prisideda prie totalitarinio režimo nusikaltimų neigimo”, - pabrėžia Seimo narė R. Morkūnaitė-

Mikulėnienė.

Baltijos šalių politikai pri-mena, kad tokios simbolikos naudojimas žeidžia ir gausią Baltijos šalių išeivijos diasporą Jungtinėse Amerikos Valstijose.

Estija, Lietuva, Latvija ir daugelis kitų šalių pusę šimtmečio buvo okupuotos Sovietų Sąjungos su visomis šio režimo žiauriomis pasekmėmis, todėl, kaip ir nacistiniai simboliai, šiandien sovietinė simbolika šiose šalyse yra uždrausta.

Kreipimosi autoriai prekybos tinklo atstovus ragina gerbti žmonių teises, nežeisti jų jausmų ir nemenkinti žmogiško orumo visame pasaulyje bei nedelsiant pašalinti iš prekybos marškinėlius su sovietine simbolika.

ELTA

VYRIAUSIOSIOS RINKIMŲ KOMISIJOS PIRMININKĖ: BŪTŲ TIKSLINGA DĖL BŪSIMO REFERENDUMO KREIPTIS Į KT

Organizuojant referendumą dėl dvigubos pilietybės išplėtimo būtų tikslinga kreiptis į Konstitucinį Teismą (KT) išaiškinimo, ar balsavimas su dviejų savaitių pertrauka neprieštarauja pagrindiniam šalies įstatymui, mano Vyriausiosios rinkimų komisijos (VRK) pirmininkė Laura Matjošaitytė.

„Aš palaikyčiau idėją kreiptis į Konstitucinį Teismą, kad jis tartų savo galutinį žodį ir sudėliotų taškus. Nes dabar turime situaciją, kai yra įvairių interpretacijų: vieni sako, kad gali prieštarauti, kiti sako, kad negali prieštarauti, tačiau tų patvirtintų faktų neturime”, – penktadienį po susitikimo su Seimo pirmininku Viktoru Pranckiečiu sakė VRK vadovė.

Anot jos, politinį sprendimą dėl referendumo organizavimo turi priimti Seimas, VRK jį siektų vykdyti preciziškai, vengiant nesklandumų ir kuo mažiau skundų.

„Įstatymas numato, kad

referendumas gali būti organizuojamas daugiau nei vieną dieną. Ir tai viskas. Tokia yra nuostata. Ar tai reiškia, kad referendumas gali būti organizuojamas 2–3 dienas iš eilės, ar tai reiškia, kad jis gali būti organizuojamas su keleto dienų pertrauka? Tikslingiausia būtų, kad pasisakytų Konstitucinis Teismas”, – kalbėjo VRK pirmininkė.

Anot jos, šiuo atveju svarbu išsklaidyti abejones dar prieš rengiant balsavimus, kad po referendumo nekiltų klausimų, ar jis buvo teisėtas ir ar jo rezultatai legitimūs.

Seimo pirmininkas V. Pranckietis taip pat antrina, kad svarbu išsiaiškinti balsavimo su dviejų savaitių pertrauka atitikimą Konstitucijai ir sako, jog tai daroma šiuo metu konsultuojantis su teisininkais.

Ar būtų kreipiamasi į KT išaiškinimo, anot V. Pranckiečio, paaiškės per artimiausias kelias savaites.

„Petrauka tarp balsavimų kol kas niekur nėra numatyta,

tai mes kalbame apie tai, kad galbūt tai netinkamas variantas, bet tas, kas neuždrausta, turbūt yra galima. (...) Turbūt turime galvoti apie tai, kokio norime tikslo, mes norime, kad ateitų pakankamai žmonių į referendumą. Jei tokiu būdu padidintume ateinančių žmonių skaičių, tai būtų naudinga”, – svarstė Seimo pirmininkas.

Pasak jo, su VRK vadove aptarta, kaip galėtų būti saugojami balsavimo biuleteniai, jei būtų rengiamas dviejų dienų balsavimas su pertrauka. L. Matjošaitytės teigimu, šiuo atveju būtų telkiamos ir kitų institucijų – pavyzdžiui, policijos pajėgos, nes vienos VRK išteklių tam nepakaktų.

2019 metais Lietuvoje vyks savivaldybių tarybų, tiesioginiai merų, prezidento bei Europos Parlamento rinkimai.

Drauge su prezidento rinkimais norima surengti referendumą dėl dvigubos pilietybės instituto išplėtimo. Darbo grupė, rengianti pasiūlymus dėl pasirengimo referendumui,

siūlo jį organizuoti dvi dienas su dviejų savaitių pertrauka – per pirmąjį prezidento rinkimų turą ir per antrąjį, t.y. kitų metų gegužės 12 ir 26 dienomis.

Tikimasi, kad toks balsavimas ištęsiant jį per kelias savaites gali padidinti balsuojančiųjų skaičių ir tikimybę, kad referendumas įvyks.

VRK anksčiau yra kėlusį klausimą, kur reikės dėti pirmos balsavimo dienos biuletenius, kas juos privalės saugoti ir pan. Tuo metu konstitucinės teisės specialistai abejoja, ar toks referendumas nepažeis Konstitucijos normų dėl piliečių lygiateisiškumo, referendumo nepertraukiamumo ir pan.

Pasaulio lietuviai baiminasi, kad paskelbus referendumą dėl dvigubos pilietybės įteisinimo, jis neįvyktų, nes pagal dabartinį reguliavimą sprendimui priimti reikia ne tik daugiau kaip pusės balso teisę turinčių piliečių dalyvavimo, bet ir daugiau kaip pusės balsų „už”.

Seimas baigdamas pavasario sesiją priėmė Referendumo įstatymo pataisas, kuriomis nuleido kartelę referendumui dėl dvigubos pilietybės, tačiau prezidentė Dalia Grybauskaitė jas vetavo dėl galimo prieštaravimo Konstitucijai.

Pagal Seimo priimtas pataisas, referendumui dėl pilietybės būtų daroma išimtis. Pataisos numato, kad referendumas įvyktų, jeigu jame „už” pasisakytų daugiau kaip pusė dalyvavusių piliečių, bet ne mažiau kaip trečdalis turinčiųjų balso teisę.

Šiuo metu aukštesnė balsų kartelė referendumu keičiant Konstituciją taikoma visam pirmajam bei 14-jam skir-niams. **LRT**

KONSTITUCINIS TEISMAS IMSIS A. SKARDŽIAUS APKALTOS KOMISIJOS

Konstitucinis Teismas (KT) tirs, ar iš Artūro Skardžiaus apkaltos komisijos pašalinus konservatorių Andrių Kubilių parlamentarai neturėjo šios formuoti iš naujo. Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų partijos narys Eltai sakė besitikijs, kad KT išvada padės išvengti panašių situacijų ateityje. „Seimo daugumos sprendimas išmesti vieną iš opozicijos žmonių iš komisijos yra akivaizdus opozicijos teisių suvaržymas. Žinau, kad išmestas buvau dėl to, kad aktyviai tyriau A. Skardžiaus bylą. Tikiuosi, kad teismas leis atkurti valdančiųjų sugriautą teisinę praktiką”, – teigė A. Kubilius.

ELTA primena, kad iš komisijos A. Kubilius buvo pašalintas metant kaltinimus, neva jo sūnus suinteresuotas A. Skardžiaus apkalta, nes dirba bendrovės, vystančios energetikos projektus Baltarusijoje, stebėtojų taryboje. Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (VTEK) tuomet išaiškino, kad pradėti tyrimo dėl viešųjų ir privačių interesų nėra pagrindo.

Tuo tarpu A. Skardžiaus apkaltos komisijos pirmininkė Agnė Širinskienė KT sprendimo nagrinėti pareiškimą nesu-reikšmino „Manau, kad tai yra nuoseklu ir jei ieškovo skundas atitinka reikalavimus, tai paprastai KT visada imasi jį svarstyti. Tiesiog atitiko formalius reikalavimus, ir puiku. Visada džiaugiuosi tokiais atvejais, nes taip kuriama papildoma teismų praktika, o kuo jos daugiau, tuo viskas aiškiau”, - Eltai sakė valdančiosios frakcijos narė.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas.

www.lrkt.lt/lt/

LR GARBĖS KONSULAS DR. JONAS PRUNSKIS DALYVAVO PREZIDENTO VALDO ADAMKAUS TARPTAUTINĖJE KONFERENCIJOJE

Su Prezidentu Valdu Adamkumi.

L. Timukienės nuotr.

Rugpjūčio 22 d. Vilniaus universitete vyko antrus metus iš eilės Vilniuje rengiama Prezidento Valdo Adamkaus konferencija „Europos ir transatlantinio atsparumo atkūrimas“. Konferencijoje kartu su įtakingais politikais ir strategais iš ES ir NATO šalių, JAV Kongreso nariais Tom Marino (Pennsylvania), Mike Turner (Ohio) bei aukšto rango pareigūnais iš Ukrainos, Sakartvelo, Moldovos, disidentais iš Rusijos dalyvavo ir JAV Prezidento administracijos patarėjas, LR garbės konsulas JAV dr. Jonas Prunskis. Jis buvo vienintelis Amerikos lietuvis, pakviestas skaityti pranešimą šiame tarptautiniame renginyje.

Prezidento Valdo Adamkaus nuomone, esminis konferencijos tikslas

– sustiprinti transatlantinės šeimos vienybę, kurią šiuo metu skaldo įvairūs, taip pat ir vidiniai, veiksniai. Diskutuojant su iškiliausiais politikos vadovais buvo stengiamasi pastūmėti šią šeimą ne tik vienyti, bet ir kurti tokias išorines strategijas, kurios kuo veiksmingiau darytų įtaką išoriniam pasauliui, o ne taptų Kremliaus įtakos aukomis. Konferencijos iniciatoriaus ambasadoriaus dr. Žygimanto Pavilionio teigimu, Lietuvoje pernelyg mažai strateginio pobūdžio tarptautinių konferencijų, kuriose būtų išgryninami būsimieji globaliniai sprendimai.

LR garbės konsulas dr. Jonas Prunskis pasisakė konferencijos išvakarėse Vilniaus klube vykusio iškilmingo priėmimo metu bei konferencijos sesijoje,

kurioje buvo diskutuojama, kaip padaryti Rusiją demokratiškesne, europietiškesne,

Prezidento V. Adamkaus konferencijos „Europos ir transatlantinio atsparumo atkūrimas“ dalyviai.

V. Ščiavinsko nuotr.

LIETUVA PALAIKO TARPTAUTINĖS PASTANGAS TAIKAI VIDURIO RYTUOSE UŽTIKRINTI

Rugpjūčio 24 d., Vilnius Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė susitiko su Izraelio Ministru Pirmininku Benjaminu Netanyahu, kuris lankėsi

Lietuvoje. Susitikime aptarti Izraelio ir Europos Sąjungos santykiai, Vidurio Rytų taikos procesas, globalaus saugumo bei stabilumo stiprinimas, padėtis Sirijoje ir Irane.

LR Prezidentė Dalia Grybauskaitė susitiko su Izraelio Ministru Pirmininku Benjaminu Netanyahu. Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos nuotr. / Robertas Dačkus

Šalies vadovė pabrėžė, jog Lietuva suinteresuota stiprinti glaudžius politinius ir ekonominius ryšius su Izraeliu, kuris yra viena inovatyviausių ir pažangiausių valstybių pasaulyje. Mūsų šalis yra tvirta Izraelio ir Europos Sąjungos dialogo rėmėja ir palaiko ES Asociacijos Tarybos su Izraeliu veiklos atnaujinimą.

Tačiau santykiuose su Izraeliu išlieka tarptautinės bendruomenės nevienareikšmiškai vertinamų klausimų. Lietuva nuosekliai laikosi Jungtinių Tautų ir ES pozicijos, kad taiką Vidurio Rytų regione įmanoma užtikrinti tik derybų keliu pasiekus dviejų valstybių sambūviu pagrįstą sprendimą. Jeruzalės statusas yra neatsiejama tokio dviejų valstybių sprendimo

o ne pasiduoti Kremliaus įtakai, nekeliaklupsčiauti V. Putinui, siekiant dialogo su juo. Uždaroje sesijoje, kurią moderavo LRT generalinė direktorė Monika Garbačiauskaitė-Budrienė, buvo kalbama kaip kovoti su Kremliaus propaganda, kitomis įvairialypėmis grėsmėmis, ką turime patys padaryti, kad būtume joms atsparesni. Šioje konferencijos dalyje, be dr. J. Prunskio, pasisakė įtakingas Vokietijos Bundestago Gynybos komiteto pirmininko pavaduotojas Karl A. Lamers, buvusi Lenkijos užsienio reikalų ministrė, įtakinga Europos Parlamento narė Anna Fotyga, bene įtakingiausias Vašingtono Rytų politikos formuotojas, buvęs „Freedom House“ vadovas bei Rusijos „sulaikymo“ strategijos autorius David Kramer, Vokietijos transatlantiškiausios organizacijos vadovas David Deissner, Ukrainos Rados Užsienio reikalų komiteto pirminin-

kė Hanna Hopko, žinomas Rusijos disidentas, Atviros Rusijos viceprezidentas Vladimir Kara-Murza, buvęs Lietuvos premjeras Andrius Kubilius, taip pat Lietuvos ekspertai ir žurnalistai.

Konferencijoje dalyvavę įtakingi NATO šalių politikai ir ekspertai pasirašė bendrą deklaraciją „Rusija ir Europa po Putino“, kurioje pabrėžiama, kad Putino Rusija – ne partnerė, o strateginė grėsmė Europos Sąjungai ir NATO. Taip pat pažymėta, kad būtinas NATO atgrasymo pajėgumų stiprinimas Baltijos regione ir Vakarų sankcijų prieš Putiną Rusijoje stiprinimas.

Viešėdamas Lietuvoje garbės konsulas dr. Jonas Prunskis Vilniuje susitiko su įtakingais Lietuvos ir kitų šalių politikais, visuomenės veikėjais, diskutavo Lietuvos vidaus ir užsienio politikos bei sveikatos apsaugos klausimais.

LR garbės konsulo JAV dr. J. Prunskio vykdomoji padėjėja Loreta Timukienė

paketo dalis.

Dar vienas jautrus ES santykių su Izraeliu klausimas – Vakarų krante plečiamos nausėdijos. Tai pažeidžia tarptautinę teisę ir apsunkina galimybes siekti taikos. Europos Sąjunga smerkia tokią plėtrą.

Tarptautinė bendruomenė taip pat ragina abi puses sustabdyti smurtą Gazos ruože, gerbti taikių demonstracijų teisę, susilaikyti nuo neproporcingo jėgos panaudojimo ir laikytis tarptautinės humanitarinės teisės.

Susitikime kalbėta ir apie destabilizuojančius Irano veiksmus Vidurio Rytų regione. Lietuva palaiko ES poziciją dėl būtinybės išlaikyti susitarimą su Iranu dėl branduolinės programos sustabdymo ir smerkia šios valstybės toliau plėtojamą balistinių raketų programą.

Buvo aptartas dvišalis ben-

dradarbiavimas saugumo ir gynybos srityse. Šiemet Izraelis pirmą kartą dalyvavo Lietuvoje vykusiose karinėse pratybose „Kardo kirtis“, nuo 1994 m. aktyviai bendradarbiauja su NATO Viduržemio jūros dialogo rėmuose. Stiprinamas bendradarbiavimas kibernetinio saugumo srityje.

Susitikime taip pat kalbėta apie Holokausto aukų atminimo įamžinimą, litvakų kultūros puoselėjimą ir tarpusavio ryšių stiprinimą.

Izraeliui, kaip ir valstybingumo atkūrimo 100-metį mininčiai Lietuvai, šie metai yra ypatingi. Prieš 70 metų buvo įkurta Izraelio valstybė. Šalies vadovė savo ir visų Lietuvos žmonių vardu pasveikino Ministrą Pirmininką B. Netanyahu šio garbingo jubiliejaus proga.

Prezidentės spaudos tarnyba

Iš kairės: Vokietijos radijo „Deutschlandfunk“ žurnalistė Sabine Adler, buvusios Vokietijos Demokratinės Respublikos užsienio reikalų ministras Markus Meckel ir Lietuvos ambasadorius Vokietijoje Darius Semaška.

LR URM

VOKIETIJA

Berlyne surengta diskusija apie stalinizmo nusikaltimus ir jų vertinimą Europoje

Europos dienos stalinizmo ir nacizmo aukoms atminti išvakarėse Vokietijos federaliniame SED (Rytų Vokietijos Socialistinės vienybės partijos) diktatūros tyrimų fonde 2018 m. rugpjūčio 21 d. surengta diskusija apie stalinizmo nusikaltimus ir jų vertinimą Europoje.

Ižanginę kalbą renginyje taręs Lietuvos ambasadorius Darius Semaška, remdamasis savo šeimos patirtimi, nušvietė tragiškus sovietinės okupacijos metus, kai tūkstančiai Lietuvos gyventojų buvo represuoti, išvežti į Sibiro darbo lagerius bei tremties vietas, iš kurių didelė tremtinių dalis negrižo. Ambasadorius taip pat priminė apie skaudžias Molotovo-Ribentropo pakto pasekmes Baltijos šalims bei kritiškai įvertinto komunistinių nusikaltimų ignoravimo ir

stalinistinio režimo rehabilitavimo apraiškas Rusijoje. Diskusijos su buvusios Vokietijos Demokratinės Respublikos užsienio reikalų ministru Markus Meckel metu aptarti skirtingi totalitarinių režimų vertinimai Europoje bei aktualūs istorinės atminties klausimai Lietuvoje. Vokietijos radijo „Deutschlandfunk“ žurnalistės Sabine Adler moderuojamoje diskusijoje ambasadorius D. Semaška atkreipė dėmesį į kol kas dar kartais paviršutinišką stalinistinių nusikaltimų vertinimą Europoje ir išreiškė poreikį sovietinį totalitarizmą paversti neatskiriama bendros europinės istorinės atminties dalimi.

Renginio metu taip pat pristatytas Vokietijos federalinio SED diktatūros tyrimų fondo naujai išleistas leidinys, skirtas komunizmo aukų atminties vietų žamžinimui. Į knygą įtraukti ir stalinizmo aukoms skirti memorialai Lietuvoje.

LR URM

Lituanistinio švietimo Vasario 16-osios gimnazijoje klausimai aptarti Berlyne

2018 m. rugpjūčio 27 d. Lietuvos Respublikos ambasadoje Berlyne sutarta, kad Vasario 16-osios gimnazija Vokietijoje (www.gimnazija.de) parengs savo lituanistinio švietimo veiklos planą. Gimnazijos kuratorijos ir Vokietijos lietuvių bendruomenės (VLB) valdybos atstovai reguliariai susitikinės ir koordinuos savo veiklą, siekdami bendrų lietuviybės stiprinimo lietuviškoje Vokietijos gimnazijoje tikslų.

Ambasados iniciatyva

surengtame VLB valdybos ir Vasario 16-osios gimnazijos Vokietijoje kuratorijos vadovų susitikime su Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ir užsienio reikalų ministerijos atstovais buvo aptartos lituanistinio švietimo ir lietuviybės stiprinimo Vasario 16-osios gimnazijoje, jos bendradarbiavimo su VLB lituanistinėmis mokyklomis, siekiant pritraukti daugiau mokinių į gimnaziją iš lietuvių kilmės šeimų, VLB paramos Vasario 16-osios gimnazijai ir tolimesnio bendradarbiavimo perspektyvos ir bendri projektai 2018-2019 m.

LR URM

VLB valdybos ir Vasario 16-osios gimnazijos Vokietijoje kuratorijos vadovų susitikimas su Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ir užsienio reikalų ministerijos atstovais.

LR URM

JAV lietuvių bėgikų komanda „Lituanica“ dalyvavimą Oregono valstijoje vykstančiose bėgimo varžybose „Hood to Coast“ skyrė atkurtos Lietuvos valstybės šimtmečio jubiliejui paminėti.

LR URM

PORTLENDAS, OR

„Lituanicos“ dalyvavimas „Hood to Coast“ bėgime

JAV lietuvių bėgikų komanda „Lituanica“ dalyvavimą pasaulyje garsiose Oregono valstijoje vykstančiose bėgimo varžybose „Hood to Coast“ dedikavo atkurtos Lietuvos valstybės šimtmečio jubiliejui paminėti.

Komandą subūrė JAV lietuvių bendruomenės Portlendo apylinkės bėgimo entuziastai. Praėjusiais metais „Lituanicos“

sudėtyje bėgo Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Los Andželo mieste Darius Gaidys, o šiemet - ambasados Vašingtone II sekretorius Tadas Kubilius. „Lituanicos“ komanda be pertrūkio bėgusi dvi dienas ir nakties metu įveikė 199 mylių (beveik 320 kilometrų). Prieš 36 metus pradėtame organizuoti pusantros paros 199 mylių Oregono valstijos estafetiniame bėgime nuo Mt. Hood viršukalnės iki Ramiojo vandenyno pakrantėje esančio Seaside kurortinio miestelio

Amerikos lietuvių komanda startavo jau penktą kartą. „Lituanicos“ vardu komandą 2013 m. Stepono Dariaus ir Stasio Girėno skrydžio per Atlantą metinių proga pakrikštijo Portlendo lietuvių bendruomenės apylinkės valdyba. „Lituanicos“ bėgikų komandos dalyvavimą varžybose parėmė lietuviškus maisto produktus į JAV importuojanti įmonė BANDI ir Lietuvių Fondas.

Kęstutis Vaškelevičius, www.usa.mfa.lt

ST. PETERBURGAS
RUSIJA

Arkivyskupo Sigito Tamkevičiaus viešnagė

Palaimintojo Teofiliaus Matulionio gyvenimo ir tarnystės vietomis po Kareliją ir Solovkus keliavę kunigai ir vienuoliai su arkivyskupu Sigitu Tamkevičiumi priešakyje atvyko į Peterburgą. Čia jie aplankė katalikų dvasinę seminariją, buvusios akademijos pastatą, bažnyčias, kuriose palaimintasis dirbo, apžiūrėjo lietuvių bendruomenės pastangomis įrengtą jo vardo koplyčią Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčioje. Susitikimo konsulate metu aptarėme palaimintojo atminimo įamžinimo problemas, lietuvių bendruomenės aktualijas, apžiūrėjome Artūro Jonausko fototipijų parodą „Maironio Peterburgas“.

Arkivyskupas S. Tamkevičius davė interviu Rusijos „Marijos radijui“.

LR URM

ŠVEDIJA

Stokholme įvyko Juodojo kaspino ir Baltijos kelio dienos minėjimas

Rugpjūčio 25 d. Lietuvos ambasadorius Švedijoje Algimantas Rimkūnas dalyvavo renginyje „Už laisvą ir švarią Baltijos jūrą“, kuriuo prisiminta 1939 m. rugpjūčio 23 dieną pasirašyta nacistinės Vokietijos ir stalininės Sovietų Sąjungos nepuolimo sutartis, istorijoje žinoma kaip Molotovo-Ribentropo paktas. Jo slaptieji protokolai panaikino Baltijos šalių, taip pat ir Lietuvos, nepriklausomybę.

Ambasadorius A. Rimkūnas savo kalboje priminė apie 1989 m. rugpjūčio 23 d. įvykusį „Baltijos kelią“, sujungusį trijų Baltijos šalių sostines, ir „Pirmadienio susitikimus“ Stokholmo Normalsmorg, vykusius nuo 1990 m. kovo mėn. iki 1991 m. rugsėjo mėn., kurių metu buvo siekiama paremti Baltijos šalių nepriklausomybę.

LR URM

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

DIRVA

LIETUVIŠKŲJŲ TELKINIŲ

METAMS - \$55,

PUSEI METŲ - \$40,

PIRMA KLAUSE - \$78,

ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ

METAMS - \$130.00

RAUDONOSIOS ARMIJOS NUSIKALTIMAI LIETUVOJE: ŽMOGŽUDYSTĖS, PRIEVARTAVIMAI, PLĖŠIMAI

Sovietų kariai Lietuvoje „švenčia“. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras

Prieš 25 metus pasitraukę Lietuvą siaubusi okupacinė kariuomenė

„Jeigu toks plėšikavimas ir smurtas tęsis ir Kaune, tai prapuls paskutinės mūsų simpatijos Raudonajai Armijai“, – tokius LKP pirmojo sekretoriaus A. Sniečkaus žodžius SSRS vidaus reikalų komisaras L. Berija perdavė generaliniam sekretoriui J. Stalinui 1944 m. liepos 23 d.

„Klaipėdos ir Šilutės srityse įsigalėjo visuotinis moterų prievartavimas, nepriklausomai nuo jų tautybės, fizinio stovio ar amžiaus. Gražus miestas Šilutė, paliktas vokiečių be mūšio, šiuo metu atrodo atstumiančiai“, – taip apie armijos „išvaduotojos“ laimėjimus praneša Klaipėdos NKGB viršininkas Kuzmin.

Šiuos ir kitus dokumentus galima rasti naujoje Genocido tyrimo centro internetinės svetainės rubrikoje „Okupacinio režimo institucijų represiniai veiksmai“. Čia bus skelbiami įvairių okupacinių institucijų – komunistų partijos, Raudonosios armijos, VRM ir kt. dokumentai, atskleidžiantys jų represinius ir prievartinius veiksmus Lietuvoje 1944–1953 m.

Prieš 25 metus, 1993 rugpjūčio 31-ą, Lietuvą paliko paskutiniai okupacinės kariuomenės daliniai, todėl minint šią datą nauja rubrika pradedama dokumentų apie Raudonąją armiją viešinimu. Visuomenei pateikiami NKVD, NKGB,

SMERŠ, karinio tribunolo, VRM dokumentai, atskleidžiantys cinišką armijos „išvaduotojos“ siautėjimą Lietuvoje.

Barbariškas Mažosios Lietuvos niokojimas

1944 gruodį Klaipėdos NKGB viršininkas Kuzmin LSSR valstybės saugumo komisariui Guzevičiui rašo, kad Klaipėdos kraštą užėmę sovietų kariai nedelsiant ėmė naikinti viską, kas vertinga. Motyvuojant, jog tai priklauso priešui, buvo daužomos parduotuvių vitrinės ir grobstomos likusios prekės, laužomos butų durys, niokojami vertingi baldai. Rezultatas – gražus miestas Šilutė, paliktas vokiečių be mūšio, šiuo metu atrodo atstumiančiai: nėra nei vienos išlikusios parduotuvės, beveik nėra tinkamų gyventi butų.

Metalo laužo rinkimo komandos sprogdina veikiančias žemės ūkio mašinas, įvairaus pobūdžio variklius, iš įmonių išveža vertingą įrangą: susprogdinta Priekulės valsčiaus gyventojų Matučio vilnos apdirbimo mašina, remonto dirbtuvėse sudaužyti visi įrenginiai, į metalo laužą išvežti 4 lokomotyvai, Šilutėje susprogdintas vidaus degimo variklis ir t.t. Pasekmė – Šilutėje beveik elektros stotis, Vilkyčiuose – malūnas.

Klaipėdos ir Šilutės srityse įsigalėjo visuotinis moterų prievartavimas, nepriklausomai nuo jų tautybės, fizinio stovio ar amžiaus. Prievartautos ir

septyniasdešimtmetės senolės ir keturiolikmetės mergaitės – netgi tėvų akivaizdoje. Pavyzdžiai: 1944 m. lapkričio pabaigoje 11 karių išprievartavo Priekulės valsčiaus gyventoją jos vyro akivaizdoje. Šilutės apskrityje du kariai, uždengę maišu galvą, tarpdury išprievartavo 70-etę senolę. Gruodžio 10 d. du kariškiai nušovė pro šalį einančią pagyvenusią moterį.

Okupavę Klaipėdos kraštą raudonarmiečiai puolė suimti 17-48 metų amžiaus vyrus ir perkėlinėti pafrontės gyventojus. Perkeliamesiems neduodavo laiko susiruošti, išgabendavo vienmarškinius. Taip Kuršių nerijos gyventojai liko be galvijų ir duonos. Nustatyta nemažai atvejų, kai Mažojoje Lietuvoje atimti galvijai ir kitas turtas buvo siunčiami į Lietuvos gilumą ir ten iškeičiami į naminę degtinę.

1944 gruodį KGB Priekulės viršininkas Kazakov LSSR vidaus reikalų ministrui Bertašiūnui rašo, kad po kariškių siautėjimo dauguma Priekulės namų nebetinkami gyventi: stiklai išmušti, pečiai išardyti, baldai sulaužyti, žemės ūkio inventoriai sudaužyti ir išvežti į metalo laužą. Daugelis kariškių užsiima grobstymu, moterų prievartavimu ir net užmušinėjimu. Gyventojai, pamatę kariškius nakties metu, bėga iš namų ir slapstosi.

Vietinė valdžia bejėgė

1944 gruodžio 26 NKGB Kauno atstovas Radionov rašo SSRS ir LSSR vidaus reikalų komisarams, kad dėl kontržvalgybos „Smerš“ dalinių siautėjimo Kaune, dėl masinių suėmimų daugelis kauniečių pereina į nelegalią padėtį. Net 11 siautėjančių „Smerš“ padalinių nepaklūsta jokiems vietos valdžios, net NKGB reikalavimams.

1944 rugpjūty Vilniaus įgulos vadas Vetrov savo rašte nurodo apie savivalę pačioje įgulos teritorijoje: rugpjūčio 18 d. karys savavališkai nuėjo sprogdinti Neryje žuvų, rugpjūčio 19 d. be jokios priežasties vyko 15 minučių susišaudymas tarp įgulos karių ir kalėjimo prižiūrėtojų, rugpjūčio 22 d. be sąmonės girti įgulos karininkai šaudėsi tarpusavyje ir t.t. 1944 m. Kauno NKVD viršininkas Svečnikov ataskaitoje rašo, kad spalio 19 naktį du Garliavos apskrityje esančio aviacijos dalinio kariškiai apiplėšimo tikslais nužudė Vytauto Mavraušaičio šeimą: jį patį, motiną Oną ir seserį Mariją. Spalio 20 naktį aviacijos dalinio vyresnysis M. Kopylov, kerštaudamas, kad 14-etė Marija Drulaitė atsisakė su juo lytiškai santykiuoti, užmušė ją, jos mamą, dėdę Juozą

ir sunkiai sužeidė 12-etį paauglį.

1945 m. divizijos vado pavduotojas Gerasimenko vidaus reikalų ministrui Bertašiūnui rašo, kad rugsėjo 1-ą girtas jaunesnysis leitenantas Savin, norėdamas išprievartauti merginą, ją sumušė, užpjūdė šunimi. Rugpjūčio 31 d. jefreitorius Smirnov neteisėtai suėmė Budos kaimo gyventoją Tanulevičių ir bandė sušaudyti ant tilto – šis sužeistas suspėjo nušokti į upę. Rugsėjo 2 d. to paties Smirnov įsakymu buvo sušaudytas be dokumentų suktas vietos gyventojas Šaškas – Smirnov šias žudynes motyvavo tuo, kad norėjo pagerinti sunaikintų partizanų skaičių. 1945 m. sausio mėn. Alytaus vykdomojo komiteto pirmininkas prašo LSSR liaudies komisarų tarybos stabdyti kovai prieš partizanus atsiųstą pasieniečių dalinį, nes šis degina ne tik „priešų sodybas“, bet ir kitas, taip pat apiplėšinėja gyventojus, atima gyvulius, kitokį turtą.

1946 m. gruodžio 22 d. Kauno restorane „Metropolitene“ besilinksmindamas majoras Kominov nušovė odos gamyklos „Raudonoji žvaigždė“ skyriaus viršininką ir sužeidė vyriausiąją mechaniką. SSRS NKVD įgaliotinis Lietuvai Tkačiov rašo vidaus reikalų ministrui Berijai, kad rugsėjo 3 d. Vilniaus Katedros aikštėje 7 girti karininkai pradėjo šaudyti, užmušė 6-erių berniuką ir sužeidė senolę, taip pat sumušė tvarkos daryti atvykusius milicininkus. Rugsėjo 21 d. girtas eilinis Zolodenko įmetė į Morkucko butą granatą ir sunkiai sužeidė jo žmoną ir kaimynę. Rugsėjo 7 d. du kariai Plungės elektros stoty-

je nuo pagrindinio variklio nuspjovė diržą, dėl ko elektros stotis sustojo. Rugpjūčio 13 d. didelė kariškių grupė Švenčionių rajono kolūkyje nurinko obuolius 20 hektarų sode; kolūkio direktoriui pradėjus protestuoti mėtė granatas į tvenkinį, užmušė 2 tūkstančius karpių ir galiausiai į ežerą išleido visą veisiamą mailių. „Panašių pavyzdžių galima pateikti labai daug. Be žmogžudysčių, plėšimų ir patyčių kasdien įvykdoma šimtai vagysčių, prie kurių kariškiai taip priprato, kad net nebelaiko nusikaltimais. Kasdien, sutemus, Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje girti kareiviai be priežasčių šaudo ir tai taip pat nelaikoma nusikaltimu“, – Krekliui skundėsi net NKVD koordinatorius.

1947 m. ataskaitoje Bertašiūnas SSRS vidaus reikalų ministrui Kruglovui rašo, kad 1947 m. sausio – gegužės mėnesiais Lietuvoje dislokuoti kariškiai įvykdė 206 baudžiamuosius nusikaltimus: 9 žmogžudystes, 52 apiplėšimus, 134 vagystes ir kt.

Būta net tragikomiškų nusikaltimų – štai kaip papulkininkis Jurkov „tvarkėsi“ Biržuose. 1946 m. liepos mėnesį Jurkov savavališkai užėmė LSSR Aukščiausiosios Tarybos deputatės Kutraitės buto kambarį. Rugsėjo 14 d. Jurkov jau užima visą partorgo Vaidilos butą, į gatvę išvarydamas penkerių asmenų šeimą, o vėliau dar ir Biržų prokuratūros tardytojo Jonaičio butą, išmesdamas jam nereikalingus daiktus. Už šiuos veiksmus Jurkov buvo nubaustas tik įspėjimu.

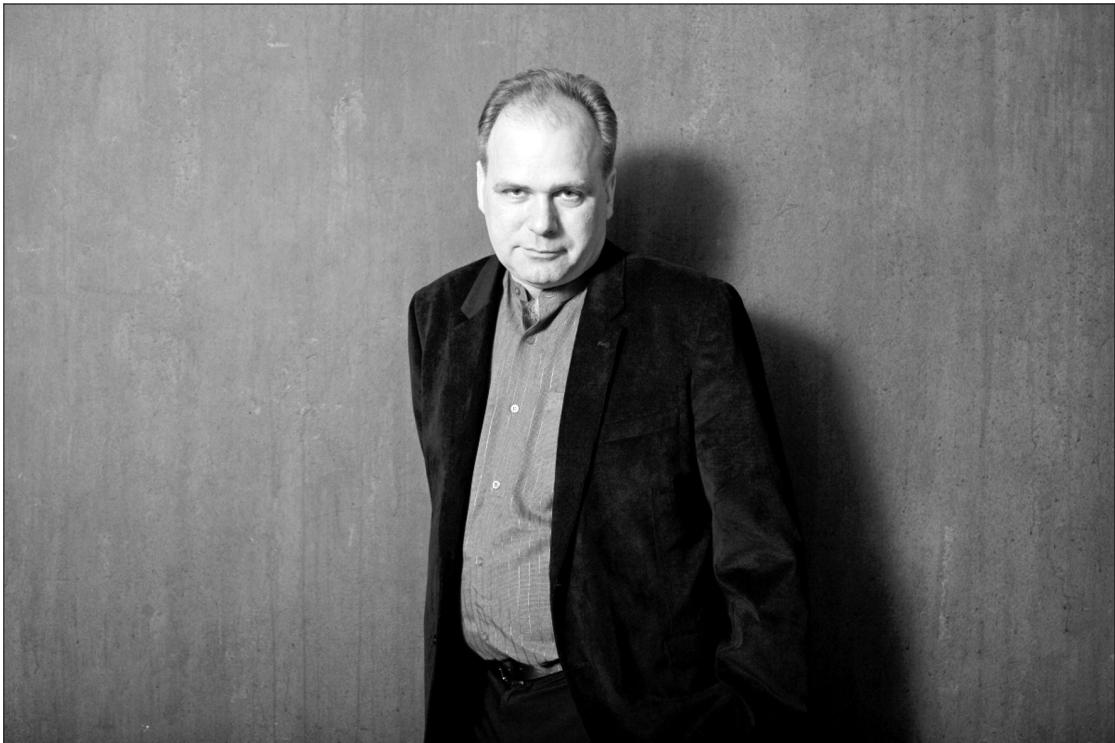
Plačiau apie tai – www.kgbveikla.lt

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras

Okupantai Lietuvoje. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras

PIANISTO RIMANTO VINGRO KONCERTAS ISTORINIAME MARČELO TEATRE

Lietuvių pianistas Rimantas Vingras.

LR URM

Šių metų rugpjūčio 22 d. istoriniame Marčelo teatre Romoje vyko lietuvių pianisto Rimanto Vingro rečitalis. Koncerte, greta monumentalios Franso Schubert'o Sonatos A-dur D 959, skambėjo Mikalojaus Konstantino Čiurlionio fortepijoniniai kūriniai.

Marčelo teatras – įspūdingas architektūros paminklas yra ne tik turistų iš viso pasaulio traukos centras, bet ir lauko koncertų erdvė. Čia visą vasarą vyksta Romos miesto organizuojamas tarptautinis muzikos festivalis

„Concerti del Tempietto. Notti Romane al teatro di Marcello“ (koncertai šventovėje, Romos naktys Marčelo teatre), kuriame dalyvauti buvo pakviestas ir lietuvis. Rimantas Vingras koncerte Romos klausytojams atskleidė Čiurlionio kūrybos inovatyvumą, jo modernios muzikinės kalbos paieškas.

Rimantas Vingras yra Londone gyvenantis lietuvių pianistas. Jis baigė Maskvos Piotro Čaikovskio konservatoriją, koncertavo daugelyje Europos šalių, taip pat JAV, Kinijoje ir

Japonijoje. Rimantas Vingras yra Baltijos muzikos festivalio Londone iniciatorius, taip pat Šiaulių fortepijoninių duetų festivalio Lietuvoje meno vadovas.

Koncertas vyko rugpjūčio 22 dieną. Prieš koncertą vyko ekskursija su gidu po archeologinę vietovę.

Bilietai buvo platinami prieš koncertą, Lietuvių bendruomenės nariams buvo taikomos nuolaidos, tačiau joms reikėjo registruotis iš anksto.

Daugiau informacijos www.tempietto.it

LR URM

ANSAMBLIS „CANTO FIORITO“ ATSTOVAUS LIETUVAI ŠIAURĖS ŠALIŲ VIDURAMŽIŲ MUZIKOS FESTIVALYJE

Vilniuje susibūręs tarptautinis senosios muzikos ansamblis „Canto Fiorito“, vadovaujamas Rodrigo Calveyros, sulaukia vis daugiau užsienio festivalių dėmesio ir tampa kolektyvu, aktyviausiai reprezentuojančiu Lietuvos senąją muziką Europoje. Pastaraisiais mėnesiais koncertavęs festivaliuose Belgijoje, Vokietijoje ir Estijoje, neseniai dalyvavęs Stokholmo senosios muzikos festivalyje, „Canto Fiorito“ vėl vyko į Švediją – rugpjūčio 31 d. XI Šiaurės šalių viduramžių muzikos festivalyje „NoMeMus“ ansamblis atliko vėlyvųjų viduramžių stiliaus *ars subtilior* programą „*Beauté Parfaite*“ (liet. „Tobulas grožis“), sulaukusią didelio organizatorių ir klausytojų susidomėjimo. Koncertą įrašė ir vėliau transliavo Švedijos radijas „Sveriges Radio P2“.

„Canto Fiorito“ programoje daugiausia skambėjo vieno įtakingiausių vėlyvųjų viduramžių kompozitorių Johanneso Ciconia'os (c. 1370–1412) kūriniai ir jo amžininkų muzika, kurią atliko dainininkai Renata Dubinskaitė, Saulė Šerytė ir Nerijus Masevičius

bei išilginės fleitos bei nešiojamųjų vargonėlių (*organetto*) atlikėjai R. Calveyra ir Roger Helou. *Ars subtilior* – tai rafinuota, subtili ir sudėtinga muzika, viduramžių kompozicijos viršūnė. Pasak ansamblio meno vadovo R. Calveyros, „vėlyvųjų viduramžių muzikoje maksimaliai išryškinami kontrastai tarp disonansų ir konsonansų – muzikinės įtampos ir atsipalaidavimo momentų, sudėtinga kūrinių ritminė struktūra palaiko emocinę įkrovą. Kūriniuose apstu mūsų ausiai neįprastų sąskambių, kuriuos iš muzikos išstūmė vėlesnės epochos“. R. Calveyra viduramžių muzikos atlikimą studijavo Milano „Civica Scuola di Musica“ aukštojoje mokykloje pas profesorių Pedro Memelsdrofą, kuris yra vieno garsiausių Europoje viduramžių muzikos kolektyvų „Mala Punica“ vadovas. Šios muzikos interpretacija reikalauja specifinių istorinių žinių, kurias R. Calveyra perduoda lietuvių atlikėjams, intensyviai dirbdamas su jais ruošiantis viduramžių muzikos koncertams. Dalį „*Beauté Parfaite*“ programos Lietuvos klausyto-

jai turėjo progą išgirsti 2015 m. „Canto Fiorito“ surengtame koncertų cikle „Vytauto Didžiojo laikų muzika“.

Viduramžių muzikai skirtas festivalis „NoMeMus“ vyksta Švedijos Soderkopingo mieste, kur jis organizuojamas kasmet nuo 2008 metų. „NoMeMus“ siekia pristatyti profesionaliai atliekamą viduramžių muziką, jame dalyvauja senosios muzikos kolektyvai iš Šiaurės ir Baltijos

IŠĖJO...

*Margų, saulėtų žiedų puokšte nešina,
Palikus pievas ir prisirpusius laukus,
Išėjo vasara, lyg nuotaka grakšti, liauna,
Pro girgždančius, pilkų miglų vartus.*

*Atvėso žemė, išsekinta alsinančios kaitros,
Giliai alsavus, jos krūtinė jau nurimo...
Paglostė ją šiurkšti ranka trapios šalnų
Ir spindinčiais krislais sidabro padabino.*

*Pro medžių nuogus, grumbančius pirštus,
Ji žvelgia į melsvas padanges ilgesingai,
Kartoja pažadus neišsipildžiusius, senus,
Ir kliedi, lyg sapnuotų beprasmingai.*

*Tolumoje vaidenas dar vaivorykštės gaisrai,
Nesugrąžinami, bet žavūs tartum burtai.
Merdinti laužą gaubia gailestingi pelenai,
Bet anglis žėri tartum laumės užkerėti turtai.*

*Vaiskioj tyloj lopšinę sau kartoja liūdesys,
Tuščiam lizde įstrigęs šėlsta šaltas vėjas,
O širdį maudžia begalinis laimės ilgesys –
Tos vasaros, kuri pro ūkanų vartus išėjo...*

Vytautas Matulionis

LAUKIAMA NACIONALINĖS JONO BASANAVIČIAUS PREMIJOS KANDIDATŲ

LR Kultūros ministerija iki spalio 1 d. priima paraiškas Nacionalinei Jono Basanavičiaus premijai gauti. Premijos paskirtis – įvertinti pavienių asmenų arba bendrą veiklą vykdžiusių asmenų grupių išskirtinius nuopelnus etninės kultūros srityje, reikšmingą kūrybinę, mokslinę veiklą ir kitus darbus, susijusius su lietuvių etninės kultūros tradicijų plėtojimu, tautinės savimonės puoselėjimu ir etnokultūriniu ugdymu.

Kandidatais premijai gauti gali būti Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių fiziniai asmenys ir jų grupės, vykdžiusios bendrą veiklą lietu-

vių etninės kultūros srityje. Kandidatus turi teisę siūlyti juridiniai asmenys, kurių steigimo dokumentuose yra nurodyta su lietuvių etnine kultūra susijusi veikla, taip ir fiziniai asmenys.

Nacionalinės Jono Basanavičiaus premijos komisijai atrinkus geriausią kandidatą, premijos laureato vardas skelbiamas tautos patriarcho gimimo dieną – lapkričio 23 d., o premija ir ženklas įteikiami Lietuvos valstybės atkūrimo dienos (Vasario 16 d.) proga kartu su Nacionalinėmis kultūros ir meno premijomis. Premijos dydis yra 800 bazinių socialinių išmokų. **LR KM**

šalių, rengiami meistriskumo kursai, paskaitos ir seminarai, kuriais siekiama nuolat kelti atlikėjų meistriskumo lygį ir gilinti publikos žinias apie viduramžių muziką, jos sakralinę ir pasaulietinę tradicijas. „Canto Fiorito“ dalyvavimą šiame festivalyje rėmė

Šiaurės ir Baltijos šalių mobilumo programa, koncerto partneris Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai. „Canto Fiorito“ koncertas įvyko rugpjūčio 31 d. 19 val. Šv. Laurencijaus bažnyčioje Soderkopingo mieste.

LR KM

„Canto Fiorito“ atlieka viduramžių muzikos programą Vilniaus arkikatedroje. *Beatričės Zaveckaitės nuotr.*

„PUBLIKAI APSNŪDUS UŽTENKA PASAKYTI,
KAD ESU TRAMPO RĖMĖJAS”

Daiva Tamošaitytė

Jonas Vytautas Prunskis.

Autorės nuotr.

Pokalbis su Lietuvos Respublikos garbės konsulu JAV, medicinos mokslų daktaru Jonu Vytautu Prunskiu.

Gerbiamas konsule, nors Jūsų veikla Lietuvos labui yra daugiametė, daugiašakė, regis, tik Jums tapus patarėju JAV prezidento administracijoje, Lietuvoje bus pagaliau atkreiptas pelnytas dėmesys į Jūsų asmenybę ir veiklą ta prasme, kad tapsite plačiau žinomas visuomenei. Pirmiausia paklausiu, kada pradėjote dirbti prezidento Donaldso Trampo (Donald Trump) aplinkoje?

Pradėjau dirbti per rinkimų kampaniją, kai buvo likę du kandidatai: Hillary Clinton ir Donaldas Trampas. Iki tol kandidatą atsisakiau remti, nes norėjau pažiūrėti, kas išeis į rinkimų pabaigą. Tai buvo mano asmeninė nuomonė. Tuomet pradėjau jį remti finansiškai, bendravau su jo dukra ir sūnumi, susitikau su bendraminčiais. Padėjau, kiek tik galėjau. D. Trampas buvo išrinktas, ir tai buvo daug kam netikėta. Tris dienas prieš rinkimus, pasitaręs su D. Trampo sūnumi, raginau savo pažįstamus, kurie turi daug skaitytojų tviteryje, išsiųsti „tvitus“. Buvo išsiųsta 120 000, o replikų (*retweets*) buvo daug daugiau. Po rinkimų gavau darbo pasiūlymų įvairiose pozicijose. Tačiau man labai svarbus darbas, kurį dirbu dabar, – ne tik kaip didžiausios intervencinio skausmo grupės gydymo Čikagoje vadovas, bet ir kaip mokslininkas iš grupės, JAV tyrinėjančios kamienines ląsteles, todėl atsisakiau pareigų prezidento administracijoje visu etatu (*full time*), o ieškojau galimybės daliai (*part time*).

Kaip tikriausiai žinote, niekur kitur neegzistuoja tokia didelė problema su narkotikais, kaip JAV. Nuo jų pagal statistiką kasdien miršta 115 žmonių.

Kadangi man buvo numatyta patarėjo pozicija sveikatos srityje, užsiėmiau šiuo klausimu. Prezidentas, kongresmenai – visa Amerika žino, kad ši problema liečia ne tik vieną kurią nors klasę, bet visus, tiek turtingus, tiek vargšus. Šiuo metu su kitais išrinktais žmonėmis sprendžiame šią problemą, teiksime siūlymus kongresui ir Baltiesiems rūmams.

Kaip formuluotumėte savo pareigas ir uždavinius?

Vienas kolega vakar ar užvakar per konferenciją pasakė, kaip įsivaizduoja tokį darbą: patarėjui paskambina, ir šis pasako savo nuomonę (juokiasi). Taip tikrai nėra. Jei esi patarėjas, turi ieškoti sprendimo, kaip išspręsti šią ar kitą problemą. Mūsų komisija skaito, rašo, diskutuoja, dirbą didelį darbą, ne vien atsakinėja į klausimus.

Kai esi patvirtintas patarėju, atsiveria ir kitos dury. Pavyzdžiui, mano veikla Amerikoje jau daugelį metų yra surišta su Lietuvos reikalais, taip pat ir Barako Obamos administracijoje, kurioje turėjau ryšių. Tuomet buvau neoficialus patarėjas. Kai esi oficialus, atsitinka du dalykai: pirma, į tavo pradeda kreiptis žmonės su įvairiomis problemomis ir klausimais, antra, administracijoje tampa lengviau kalbėtis dėl reikalų, kurie nėra tiesiogiai susiję su sveikatos sfera – gavęs kontaktus, gali skambinti ir tartis. Mane išrinkus, jau esu kalbėjęs dėl Lietuvos su asmenimis, atsakingais už šalies reikalus prezidento administracijoje.

Galbūt tai Jūsų profesinės paslaptys, bet pasitikslinkiu: ar imsitės naujų priemonių, nebandosite anksčiau taikytų bet mažai veiksmingų, kaip antai labai brangios prevencijos ar gydymo metadonu programos? Kadangi prekyba narkotikais

yra milžiniškas nelegalus verslas, dar giliau žvelgiant tai ir policijos, teisėtvarkos klausimas, ne vien medicinos, kuri yra priversta šalinti padarinius. Ar galite pateikti nors vieną užuominą į tai, kad turite visiškai naujų idėjų?

Heroinas vežamas iš Meksikos, o sintetinis narkotikas fentanilas gaminamas Kinijoje. Dabar galvojama, kad ten veikia virš tūkstančio nelegalių laboratorijų. Taigi iš tiesų tai yra muitinių ir policijos reikalas. Pridursiu, jog daugelis yra įsitikinę tuo, kad Kinijos valdžia žino apie tą nelegalią veiklą. Bet tai nesusiję su tuo, ką aš darau.

Viena iš priežasčių, kodėl buvau pakviestas dirbti šiuo

gavusi tiek daug prašymų ir rekomendacijų. Todėl jaučiu didelę garbę ir pareigą atlikti darbus kokybiškai. Ilinojaus skausmo institute (*Illinois Pain Institute*), kuriame esu vyriausiasis gydytojas, ketvirtį amžiaus sėkmingai konkuruojam, nors mums būtų buvę daug lengviau išrašinėti narkotikus: turėtume žymiai daugiau pacientų, siuntimų, ligoninės administratoriai būtų patenkinti. Bet mes manome, kad narkotiniai vaistai kenkia. Nesiskundžiu, nors vietoj aštuonių klinikų būčiau turėjęs daug daugiau.

Einate sunkesniu keliu...

Ir daugelis, kurie elgėsi kitaip, dabar sako, kad esu teisingas, kad ir jie taip darė... Mes, komisijos nariai, šiuo metu tyrinėjam, skaitom mokslinius straipsnius, juos cituojam, nes Kongresui turime pateikti dokumentą iki metų galo. Jį svarstys devyniasdešimt dienų.

JAV prezidentas Donaldas Trampas Davose.

EPA – ELTA nuotr.

klausimu, buvo mano klinikų, kurios dirba jau dvidešimt penkerius metus, darbo specifika. Nuo pirmos dienos mūsų principas buvo: „Nustatyk skausmo priežastį“. Tokio požiūrio laikosi mažuma. O dauguma sako: „Duok vaistų nuo skausmo“. Dabar sunku patikėti, bet ir Amerikos valdžia „stūmė“ narkotikus skausmui malšinti per organizaciją, kuri sprendžia, ar vaistas geras, ar blogas. Tokių vaistų gamintojai ir platintojai buvo ne tik palaikomi, bet, galima sakyti, net remiami. Todėl narkotikų problema Amerikoje yra daug opesnė, nei kur kitur. Pavyzdžiui, rytoj dalyvausiu didelėje tarptautinėje intervencinio skausmo problematikos konferencijoj Budapešte. Kai dėstau Europoje ar Lotynų Amerikoje, matau, kad gydytojams tai neįdomu, nes jų pacientai taip nesielia.

Tai buvo viena iš priežasčių, kodėl mane įtraukė į šią komisiją. Tarp kitko, Amerikos istorijoje nėra viena komisija, kaip Sveikatos ir žmogiškųjų paslaugų departamentas, nebuvo

Kongresmenai, sužinoję, kad esu komisijoje, mane apipylė klausimais, nes kiekvieno iš jų rajone nuo narkotikų miršta daug žmonių, ir jie gauna daug laiškų. Keturi kongresmenai, su kuriais dalyvavau Valdo Adamkaus konferencijoje Vilniuje, turėjo daug gerų klausimų apie narkotikų problemą. Žinoma, turiu ryšių su daugiau kongresmenų.

O kokia padėtis su Prieinamos sveikatos priežiūros įstatymu, populiariai vadinamu „Obama care“ (Affordable Care Act), kurį norėta reformuoti?

Vieno balso (senatoriaus Johno McCainė'o) persvara pasiūlymas nepraėjo. Manau, kad prezidentas vėl bandys. Yra ten ir gerų, ir blogų dalykų. Juos reikia taisyti. Šiuo klausimu užsiima kongresmenai.

Kokius matote teigiamus poslinkius per pusantrų prezidento D. Trampo kadencijos metų, apie kuriuos mes nieko nežinome?

Daug kas nežino, nes televizijos – CNN, CNBC – daž-

niausiai neigiamai pasisako apie prezidentą D. Trampą. Jeigu tą pačią dieną žiūrėsi šiuos kanalus ir Amerikos FOX, gali pamanyti, kad tai skirtingų dienų pranešimai.

Gaila, kad mes nematome FOX kanalo ir negalime palyginti nuomonių.

Iš tiesų, siūlau įvesti FOX Lietuvoje, bet ne dėl to, kad vieni transliuoja tiesą, kiti meluoja, o kad patys žmonės galėtų susidaryti nuomonę. Jeigu apie asmenį girdi tik neigiamą informaciją (nebūtinai apie prezidentą), tai nėra gerai. Pabrėžiu: būtina susidaryti vaizdą, kas iš tikrųjų vyksta.

Juolab, kad daug žmonių, ypač vyresnio amžiaus, internete nieieško Ruperto Murdocho, kuriam priklauso ir FOX News, žiniasklaidos informacijos. TV lieka vienas svarbiausių ir greičiausių šaltinių.

Grįžtant prie klausimo,

Amerikoje algos kyla, bedarbystė mažiausia nuo Antrojo pasaulinio karo ar dar senesnių laikų. Tai liečia visus piliečius: vyrus ir moteris, afroamerikiečius ir meksikiečius, azijiečius ir kitus žmones. Aš, kaip vyriausias vykdytysis pareigūnas (*chief executive officer*) turėjau kelti visiems algas, juo labiau kad gerą darbuotoją rasti sunku. Apie tai CNN nekalba arba kalba retai.

Antras pasiekimas yra prezidento pozicija dėl *Nord Stream-2*. Kai buvo vykdomas *Nord Stream-1*, ar kas nors Baltuosiuose rūmuose išreiškė aiškią nuomonę? D. Trampas viešai iškėlė šį klausimą, kurį Lietuva kėlė jau pirmojo rusiško dujotiekio per Baltijos jūrą projekto metu. Jam reikėtų padėkoti, nes visi dabar tik ir kalba apie tai, svarsto, kas darosi su NATO nariais. Ne kritikuoju, tik pasisakau. Nežinia, kas su tuo bus.

Penkerius metus kaip PLB ir Seimo komisijos pirmininkas dirbau su Seimo nariais, (Nukelta į 10 psl.)

RENGINIŲ KALENDORIUS

RUGSĖJO 16 d. sekmadienį, 11 val. iki 6 val. v., - 73-čias **ONE WORLD DAY** (Vieno pasaulio diena) - vyks *Cleveland Cultural Gardens* (Klivlando kultūriniuose darželiuose).

„Dirvos” inf.

(Atkelta iš 10 psl.)

„Publikai apsnūdus užtenka pasakyti, kad esu Trampo rėmėjas”

kad Lietuva skirtų 2 procentus gynybai. Galų gale tai buvo pradėta vykdyti. Darbas atliktas. Ir kitos šalys, pasirašiusios sutartį, moka daugiau, todėl NATO turi daugiau lėšų. Šį klausimą taip pat iškėlė D. Trampas. Sykiu ir eilinis amerikietis pradeda mąstyti, už ką jis moka, kodėl tik Amerika turi padengti didžiausias išlaidas, kaip buvo anksčiau. Tai svarbiausi pasiekimai, kurie iškelti į dienos šviesą.

Bet štai vakar per TV žinias Lietuvoje kaip svarbiausia užsienio naujiena buvo ištransliuota žinutė, kad D. Trampas gali būti patrauktas baudžiamojon atsakomybėn už tai, jog jis vienam aukštam asmeniui, kuris yra teisiamas, esą nurodė sumokėti kažkokiems modeliams ar kitokios profesijos merginoms. Panašios žinutės išmetamos į eterį nuolat. Stebina faktas, kad skandalingos naujienos apie žymius asmenis užima tvirtas pozicijas mūsų žiniasklaidos kanaluose. Bent nacionalinis transliuotojas turėtų užsiimti rimtais dalykais, o ne bulvarinių sensacijų propagavimu ar advokatavimu suinteresuotų grupių Amerikoje naudai, ieškančių kaip pakenkti prezidento įvaizdžiui. Pasiklausius paprastam žmogui iš tiesų turėtų tapti baisu (gal baigsis kaip prezidentui Rolandui Paksui, gal ponas Trampas ne toks jau tvirtas, teisingas ir pan.). O norėtusi rimtesnių politologinių prezidento veiklos apžvalgų, adekvataus sprendimų įvertinimo per TV žinias.

Pataikėte į dešimtuką. Jeigu visi rodikliai kyla, opozicija turi kažką daryti, nes lapkričio mėnesį laukia rinkimai į Kongresą. Amerikoje sumažėjo mokesčiai vidurinei klasei – ne turtingiesiems, bet tai neskelbiama. Sumažinta biurokratija, kad būtų lengviau atidaryti verslą. Bet CNN vykdo priešingą propagandą. Egzistuoja reiškiny – „Trump derangement syndrom”. Taip buvo

ir kitiems prezidentams, taip pat ir Barackui Obamai (ką bepadarytų, viskas blogai), tik ne tokiu mastu. O reikia bendrauti su Amerikos prezidentu, stengtis pozityvia linkme. Esu gimęs ir augęs Amerikoje, bet nesu matęs, kad žmogui kiekvieną mielą dieną šitaip „duotų per galvą”. Net sunku suvokti, koks turi būti stiprus žmogus vidumi, kad visa tai atlaikytų. D. Trampas kaip reta tokiomis sąlygomis sugeba padaryti svarbius žingsnius ne tik vidaus, bet ir užsienio politikoj.

Spėčiau, kad, nepaisant nieko, prezidentą palaiko pojūtis, jog jam palankūs paprasti amerikiečiai, kurie džiaugiasi dėl teigiamų poslinkių, jų simpatija didėja, ir jis toliau dirba matydamas tame prasmę. O žiniasklaida tokia jau yra – jos uždavinys „kibti į atlapus”.

Amerikiečiai mano, kad jis tvarkosi gerai. Pažiūrėsim, ar daugiau žmonių ateis į rinkimus. Tačiau pagal istorinę tradiciją turėtų laimėti demokratai. Praėjus dvejiems metams po prezidento rinkimų tradiciškai laimi opozicinė partija.

Kalbant apie Lietuvą, esame transatlantiniai sąjungininkai, ir turėtumėme objektyviai santykiuoti su prezidento institucija JAV, nušviesti jose vykstančius teigiamus poslinkius ir stengtis kuo glaudžiau vykdyti bendrus siekius. O koks Jūsų, kaip piliečio požiūris į Amerikos išėjimą iš JT Žmogaus teisių tarybos? Paradoksalus poslinkis, ypač turint galvoje, kad JT yra JAV žemėse.

Galiu tik pasakyti, kad Jungtinės Tautos yra išlaikomos labai didelės amerikiečių mokesčių dalies. Dažnai kalbama arba rašoma, kam amerikiečiams to reikia.

Regis, amerikiečiai tikrai pasižymi vadinamuoju sveiku protu, jei kelia tokius klausimus. Galbūt taip mąsto vidurinioji ir aukštesnioji vidurinioji klasė? Kita vertus, gajus mitas, kad D. Trampą išrinko tamsi, neapsišvietusi ir prietaringa darbininkų ar smulkių tarnautojų, mažadarbių provincialų masė...

Į tai galiu atsakyti humoro

Mielam draugui, buvusiam čiurlioniečiui

A.† A.

VINCUI JUODVALKIUI

palikus šios žemiškos kelionės vargus, rūpesčius ir skausmus, ir iškeliavus Amžinybėn, reiškiamo nuoširdžią užuojautą žmonai VALERIJAI, sūnui SAULIUI su šeima, seseriai S. GEDGAUDIENEI ir broliui LIUDUI su šeima.

A. Giedraitienė
A. Stempužienė
M. Marcinskevičienė
A. Raulinaitienė
ir krikšto dukra E. Laniauskienė

forma. Paprastai – ir Lietuvoje – publikai apsnūdus užtenka pasakyti, kad esu Trampo rėmėjas, kaip visi staiga pabunda. Tai veikia geriau, nei kavos puodelis (juokiasi). Tada pradeda klausinėti, kodėl, argi nesu daktaras, profesorius, o mano žmona ar neturi afroamerikietiško kraujo? Ir tada visos rasistinės teorijos dingsta.

Iš tiesų D. Trampas per kampaniją sakė, kad jam patinka paprasti žmonės.

Bet jis nesakė, kad jam nepatinka išsilavinę! Tai rodo politiko sugebėjimus. Svarbu matyti tai, ką D. Trampas realiai daro, o ne interpretuoti pasisakymus tvityrėje. Jau 60 procentų žadėtų dalykų per rinkimų kampaniją jis yra atlikęs. Dar nepastatyta siena su Meksika, tik dalis, bet tai jau priklauso nuo Kongreso.

Ko Lietuva gali tikėtis iš dabartinės JAV užsienio politikos krypties?

Matome, kad JAV sankcijos Rusijai yra griežtesnės, nei Europos Sąjungos šalių. Jau kitą dieną po ne visiškai gero D. Trampo pasirodymo Helsinkyje keli šimtai milijonų dolerių skirta Ukrainai. Taigi JAV rems Europą ir Lietuvą ir toliau. Bet amerikietis jaučiasi, kad yra išnaudotas. Tėtis, mama Amerikoje dirba, augina vaikus, o jam tenka papildomi mokesčiai gelbstint kitas šalis.

D. Trampo tariamasis ar galimas „prorusiškumas” buvo neadekvačiai eskaluotas?

Reikia žvelgti jo akimis. Per rinkimus D. Trampo tikslas buvo įveikti varžovę Hillary Clinton. Kam jam pyktis su Vladimiru Putinu? Kaip Lietuvos patriotas supratau, kad D. Trampas nori laimėti, ir jam nėra ko peštis su Rusija. Tačiau jis nėra prorusiškas. Todėl dieną po rinkimų laimėjęs D. Trampui lietuvių lyderiams sakiau, kad

viskas bus gerai, nes jie nebuvo tam pasiruošę.

Kaip vertinate verslumą ir verslą Lietuvoje?

Sąlygos galėtų būti geresnės. Man liūdna ir pikta, kad Seimas per tiek metų nepadarė lengvatų verslui. Tai padarius kiltų ir algos, ir pensijos. Tai parodė ir D. Trampas. Šešėlinė ekonomika, kuri egzistuoja dėl to, kad darbdavys negali sudurti galų su galais, išnyktų. Lietuviai emigruoja šimtais ir tūkstančiais, tad reikia kažką kuo skubiau daryti. Kai verslininkas investuoja į Rytų Europos šalis, nori atidaryti įmonę, jis suveda duomenis apie Lietuvą, Lenkiją, Estiją, Čekiją, Bulgariją ir daro atranką, nes turi pateisinti investicijas, kodėl nori investuoti į tą, o ne kitą valstybę.

Buvote PLB ir Seimo komisijos pirmininkas. Kaip vertinate naujos kadencijos darbą, konkrečiai siekį įtvirtinti dvigubą pilietybę?

Per mano dvi kadencijas komisijoje tris sykius sustabdėm Seimo balsavimą dėl referendumo rengimo. Laukėme naujo prezidento ar Konstitucinio teismo sudėties, kurie galėjo

„DIRVAI” AUKOJO:

G.Taoras,	
Westlake, OH	57
J.Bacevice,	
Cleveland, OH.....	45
R.Zinas,	
Bethlehem, PA.....	45
L.Hoffman,	
Oak Lawn, IL.....	36
K.Keblys,	
Baton Rouge, LA	32
S.Džiugas,	
Lisle, IL.....	22
R.Botyrius,	
Richland, MI	20
R.Selenis,	
Livonias, MI.....	7
G.Kijauskas,	
Monterey Bay, CA	2

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

pareikšti kitą nuomonę.

Vilniaus universitete vyko prezidento Valdo Adamkaus tarptautinė konferencija „Restoring European and Transatlantic Resilience”, kurioje dalyvavote ir Jūs. Kaip skelbė oficialus dalyvių pasirašytas konferencijos dokumentas, siekta inicijuoti transatlantines diskusijas dėl ilgalaikės politikos Rusijos atžvilgiu, taip pat pasibaigus V. Putino erai. Ar konferencijos tikslai pasiekti?

Buvau kviestas pasisakyti uždarojoje dalyje. Diskusijos buvo vaisingos, nes dalyvavo stiprūs savo srities ekspertai, ir buvo naudinga išgirsti jų nuomonę.

Baigiant pokalbį norėčiau paklausti, kas Jums yra Lietuva, kodėl į ją grįžtate?

Man tėvai įskiepijo pareigą, o be to, lengvai bendrauju su visais žmonėmis nepriklausomai nuo socialinės padėties ir čia, ir Amerikoje.

Dėkoju už pokalbį ir gimtadienio proga linkiu kuo geriausios kloties.

Vilnius, 2018 08 22

NUO PATIKĖTINIO IKI IŠDAVYSTĖS

Šio straipsnelio tikslas yra pažvelgti į kai kuriuos asmenis, apkaltintus nusižengimais prieš Donaldą Trampą (Donald Trump), jam siekiant prezidento posto. Keista, kad žiniasklaida, iki šiol aistringai puolanti Donaldą Trampą, rašydama apie kaltinimus „tam tikro tikslo siekiant”, gal norėdama išvengti bausmės ar apsaugoti „Žiniasklaidos globėjus”, tų kaltinamų asmenų neišvardina. 2016 metais Donaldas Trampas tapo G.O.P. (Respublikonų partijos) kandidatu į prezidento postą. Jis buvo vienas iš šešiolikos.

Per G.O.P. debatus ir vėliau, tapus G.O.P. kandidatu, per vykusius debatus su demokratų partijos kandidate Hillary Clinton jis susilaukė ne tik aštraus žiniasklaidos puolimo, bet ir kerštingų grasinimų iš kai kurių demokratų partijos rinkėjų. Neužmirština, kad Donaldui Trampui tapus JAV prezidentu kai kurie demokratų partijos veikėjai prieštarauja prezidento siekiams, dirba ne tautos, bet savo naudai ir tyčiojasi iš Donaldo Trampo šūkio „MAKE AMERICA GREAT AGAIN”.

Algirdas V. Matulionis

FIFA PREZIDENTAS BALTŲJŲ RŪMŲ ŠEIMININKĄ PRADŽIUGINO RAUDONA KORTELE

FIFA vadovas Gianni Infantino (kairėje) Vašingtone įteikė JAV prezidentui Donaldui Trumpui (Donald Trump) raudoną kortelę.

SIPA/Scanpix nuotr.

Dar neseniai su Rusijos prezidentu Vladimiru Putinu Maskvoje medalius naujiesiems pasaulio futbolo čempionams iš Prancūzijos kabinęs Gianni Infantino jau sukasi kitame politinės galios poliuje. FIFA vadovas Vašingtone apėmė JAV prezidentą Donaldą Trumpą (Donald Trump).

JAV kartu su Kanada ir Meksika 2026 metais priims planetos pirmenybes, kuriose pirmą kartą dalyvaus 48 komandos. Šią teisę Šiaurės Amerikos kaimynės pelnė birželį Maskvoje vykusiam FIFA kongrese, lemiamame balsavime nurungusios

Maroką.

Ovaliajame kabinete G. Infantino priėmęs D. Trumpas dėkojo už pasitikėjimą ir teigė, jog jo 12-metis sūnus Barronas yra didelis futbolo mėgėjas.

Pajuokavęs populiariausio pasaulyje žaidimo pavadinimo tema – amerikiečiai futbolą vadina „soccer“ – D. Trumpas pastebėjo, kad turnyrą JAV turės atidaryti jau kitas prezidentas.

„Nebent jie pratęstų mano kadenciją trukmę, – rodydamas į žurnalistus pokštavo respublikonas. – Žinau, kad jie to norėtų, nes be manęs žinios būtų labai nuobodžios, daugu-

ma jų turbūt netektų darbo.“

Savo ruožtu, G. Infantino įteikė Baltųjų rūmų šeimininkui vardinius marškinėlius ir futbolo teisėjo korteles, kartu paaiškinęs jų prasmę. D. Trumpas raudonąją čia pat parodė žiniasklaidos atstovams, su dauguma kurių konfliktuoja nuo pat 2016-aisiais laimėtų rinkimų.

2026 metais pasaulio pirmenybes planuojama rengti 16 miestų, 60 rungtynių priims JAV, po 10 – Kanada ir Meksika.

Primename, kad kitas planetos čempionatas 2022 metais vyks Katarė. *delfi.lt*

LIETUVOS VYRŲ PAPRASTŲJŲ ŠAŠKIŲ RINKTINĖ – STIPRIAUSIA PASAULYJE

Bulgarijoje, Kranevo mieste, rugsėjo 1 d. vykusiam pasaulio vyrų komandiniame paprastųjų šaškių čempionate Lietuvos rinktinė užėmė pirmąją vietą.

Lietuvos rinktinę sudarė stipriausi Lietuvos didmeistrai – Andrius Kybartas, Arūnas Norvaišas ir Sigitas Smadrys. Jie aplenkė favoritais laiky-

tas Rusijos ir Baltarusijos šalių rinktines bei surinkę 13 taškų iš 14 galimų tapo geriausia pasaulio komanda

Keliomis dienomis anksčiau ta pati vyrų rinktinė iškovojo „žaibo“ rungtyje sidabro medalius, nusileidusi tik Baltarusijos komandai.

Pasaulio čempionate dalyvavo 12 šalių rinktinės. *LRT*

A. PALŠYTĖ LAIMĖJO VARŽYBAS VOKIETIJOJE

Rugpjūčio 25 d. Eberštadte (Vokietija) jau 40-ą kartą vyko prestižinės šuolių į aukštį tarptautinės varžybos. Šeštadienį varžėsi moterys. Nugalėjo Airinė Palšytė (1.94). Tai jos antroji pergalė šiose varžybose, pirmą kartą Eberštadte ji triumfavo 2014 metais (1.98).

Lietus trukdė siekti aukš-

tesnių rezultatų.

Antrą vietą užėmė švedė Erika Kinsey (1.94). Tarp kitų Airinės įveiktų varžovių – dvi Europos čempionato Berlyne prizininkės Mirela Demireva (Bulgarija) ir 2015-2017 metais Eberštadte nugalėjusi Marie-Laurence Jungfleisch (Vokietija). *LRT*

R. BERANKIS NEBAIGĖ PIRMOJO MAČO „US OPEN“ TURNYRE

Lietuvis Ričardas Berankis antradienį nebaigė Niujorke vykstančio atvirojo JAV teniso čempionato („US Open“) vyrų vienetų varžybų pirmojo rato susitikimo su 23-iaja pasaulio raketė 22-ųjų metų Pietų Korėjos atstovu Hyeon Chungu.

28-erių metų Lietuvos tenisininkas, kuris pasaulio reitinge užima 104-ąją vietą, pasitraukė iš kovos ketvirtajame sete, rezultatui esant 6:4, 6:7 (6-8), 0:6, 0:2.

R. Berankis 2010, 2015 ir 2016 metais „US Open“ varžybose pateko į antrąjį ratą, o 2013 ir 2017 metais pralaimėjo pirmajame rate.

„US Open“ turnyro prizų fondą sudaro 53 mln. JAV dolerių. *ELTA*

VILIOJANTI PROGA

Pranešame, kad „Vilties“ draugija, „Dirvos“ leidėja, saugo 1959-2018 m. „Dirvos“ archyvinės popierinės laidas.

Senesnės laidos žuvo per 1975 m. įvykusį gaisrą. Mes taip pat turime 2000-2018 m. archyvinių laidų CD ir „flash drive“ versijas. „Vilties“ draugija kviečia savo skaitytojus, jų šeimos narius ar draugus įsigyti juos dominančias 1998-2018 m. „Dirvos“ laidas (popierines versijas). Jos yra geros būklės. Jų metinės laidos skaičiai įvairuoja nuo 26 iki 52 (dėl įvairių priežasčių, metams slenkant, jų skaičius buvo sumažintas, - aut.). Vieno numerio kaina \$2.00, siuntos mokestis pagal užsisakytą laidų skaičių. Visi užsakymai turi būti apmokėti iš anksto. Primename, kad laidų skaičius yra ribotas. Daugiau informacijos galima gauti skambinant

tel. 1 (216) 531-8150, faksas 1 (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

„Vilties“ draugijos valdyba, „Dirvos“ leidėja.

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

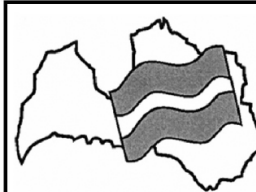
William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Stephen Waite

Licenzijuoti direktoriai ir balzamautojai

936 East 185th Street, Cleveland, OH 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, OH 44095
Telefonas (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsina, teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Now serving Lithuanians, including former Taupa Members!

Latvian Cleveland
Credit Union

1385 Andrews Avenue
Lakewood, Ohio 44107
216-228-1996 or 800-577-1996
latvian@ameritech.net

Hours: Mon, Wed, Fri 9:00AM-3PM
Tue 9:00AM-5:30PM

Sun 9:30-10:30AM, 1st and 3rd Sundays each month, except Federal Reserve holiday weekends

View our Website and Facebook page for a list of our services:

www.latvianclevelandcu.org

www.facebook.com/latvianclevelandcu

California Lithuanian Credit Union

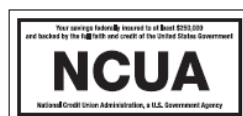
Santa Monica, CA

Savings 1.25%
IRA 1.50%

(310) 828-7095

info@clcu.org www.clcu.org

Credit Cards | Mobile Banking
International & Domestic Wires
Teen Accounts | College Savings

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais 9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpiką, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com